

บทที่ 4

การใช้ภาษาในบทความเชิงวิจารณ์ในคอลัมน์ “งานเป็นเงา”

บทความเชิงวิจารณ์เขียนขึ้นเพื่อแสดงความคิดเห็น มีการเสนอข้อเท็จจริงประกอบข้อคิดเห็นในลักษณะเห็นด้วยหรือขัดแย้ง อาจมีการชี้แนะ หรือชักชวนให้ผู้อ่านคล้อยตาม โดยมุ่งผลประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ บทความเชิงวิจารณ์นี้มีลักษณะทั้งที่เป็นบทความทางวิชาการระดับทางการและบทความวิจารณ์ทั่วไป หรือไม่ใช่ระดับทางการ การใช้ภาษาในบทความที่ไม่ใช่บทความระดับทางการได้รับการอนุโลมตามสมควร ไม่เคร่งครัดระเบียบแบบแผนทางภาษามากนัก (สมพร มั่นตะสูตร, 2525 : 129) แต่เพื่อให้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ภาษาของบทความเชิงวิจารณ์ต้องสร้างสรรค์และมีความโดดเด่น จึงจะสามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้ ความโดดเด่นนั้นมาจากองค์ประกอบหลายอย่างที่อาจเรียกโดยรวมว่าท่วงทำนองการใช้ภาษา อาทิ การใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม สื่อความหมายได้ดี การเรียบเรียงประโยคที่กระชับ ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ การลำดับความคิดและเนื้อหาให้เข้าใจง่าย และการสร้างความประทับใจและจุดสนใจด้วยกลวิธีต่างๆ ในการเขียน

ในบทนี้ จะได้วิเคราะห์การใช้ภาษาในคอลัมน์ “งานเป็นเงา” ในด้านระดับภาษา คำ การเรียบเรียงประโยค การย่อหน้า ไวยากรณ์ภาพพจน์และน้ำเสียง

ระดับภาษา

ระดับภาษา หมายถึง ความลดหลั่นของถ้อยคำ และการเรียบเรียงถ้อยคำที่ใช้ตาม โอกาส กาลเทศะ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสาร (บุญศิริ ภิญาธินันท์, 2541 : 5) ภาษาในการเขียนมีหลายระดับ แต่ละระดับจะเหมาะสมกับงานเขียนแต่ละชนิดแตกต่างกัน ความแตกต่างกันนั้นสังเกตได้จากคำหรือศัพท์ของคำ (บุญริย์ สุนทรวรรณ, 2529 : 96) สิทธา พิณภูวดล (2516 : 23) แบ่งระดับภาษาที่ใช้โดยทั่วไปออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) ภาษาปาก (Vulgate) คือ ภาษาที่ใช้กับกลุ่มคนที่ใกล้ชิดสนิทสนมเป็นกันเอง ไม่ต้องระมัดระวังและพิถีพิถันมากนัก บางครั้งภาษาปากปรากฏใช้ร่วมกับระดับภาษาอื่นก็มี

2) ภาษากึ่งแบบแผน (Informal) คือ ภาษาที่ใช้พูดหรือเขียนใน โอกาสต่างๆ ไปอย่างภาษาปาก แต่เพิ่มความพิถีพิถันในการใช้มากขึ้น

3) ภาษาแบบแผน (Formal) คือ ภาษาที่เรียบเรียงด้วยความประณีต ใช้ทั้งในการพูดและเขียน เพื่อเป็นหลักฐานทางราชการ ทางวิชาการ เพื่อยกย่องบุคคลหรือเพื่อความถูกต้องแน่นอนตามหลักภาษา

ระดับภาษาเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต้องคำนึงถึงทุกครั้งที่ต้องใช้ภาษา เพราะการใช้ระดับภาษาไม่ถูกต้อง อาจมีผลกระทบทำให้การสื่อสาร ไม่ได้ผลดีตามที่ต้องการ แต่ทั้งนี้ไม่ได้ หมายความว่า การใช้ภาษาระดับต่าง ๆ นั้น จะต้องแบ่งอย่างเด็ดขาดว่า เมื่อใช้ภาษาระดับใดแล้วจะใช้ระดับอื่นที่ใกล้เคียงกันไม่ได้ (วิลยา ช้างขวัญยืน, 2540 : 75)

แม้ว่าระดับภาษาจะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ แต่บางครั้งก็ไม่สามารถแบ่งตัดขาดออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง บางทีภาษาที่แสดงออกมานั้นเป็น ได้ทั้งภาษาแบบแผนและภาษาถึงแบบแผน และบางครั้งอาจเป็น ได้ทั้งภาษาปากและภาษาถึงแบบแผน (ปราณี สุรสิทธิ์, 2541 : 77) การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์ถูกกำหนดด้วยเงื่อนไขต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์จัดทำเพื่อธุรกิจ หวังผลในการจำหน่าย การใช้ภาษาจึงมุ่งที่ความเด่นเป็นสำคัญ ความเร่งรีบในการเขียน เพื่อให้ทันปิดข่าวแต่ละวัน และบางครั้งอาจเกิดจากการขาดความรู้และทักษะในการใช้ภาษา ทำให้ภาษาหนังสือพิมพ์เป็นภาษาที่มีลักษณะพิเศษ เป็นภาษา “ขำใหญ่” ระหว่างภาษาเขียน ภาษาพูด ภาษาชาวบ้าน ภาษาตลาด และภาษาใบ้ (ช่องว่างระหว่างบรรทัดซึ่งให้ความเข้าใจโดยไม่ต้องเขียน) (สมพร มั่นตะสุตร, 2525 : 132)

จากการศึกษาการใช้ภาษาของ “ลำแข” อาจสรุปว่าโดยภาพรวมแล้วใช้ภาษาถึงแบบแผน โดยมีภาษาปากปะปนอยู่ด้วยเสมอ โดยภาษาถึงแบบแผนใช้เพื่อต้องการนำเสนอความคิดและมุ่งเน้นสาระข้อเท็จจริง ส่วนภาษาปากใช้เพื่อเล่าเรื่องให้ผู้อ่าน ได้รับรู้ หรือแสดงทัศนะความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ดังตัวอย่าง

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา และหม่อมเจ้าหญิงสิริวัณวรี มหิดล ทรงเป็นองค์ศิลปินกิตติมศักดิ์ ร่วมแสดงคอนเสิร์ตเฉลิมพระเกียรติในบทพระราชนิพนธ์พระมหากษัตริย์ประกอบดนตรี ก็นี่ ...

โดยเป็นคอนเสิร์ตที่มุ่งให้ผู้ฟังได้ซึมซับบรรยากาศ และธรรมสภาวะ ที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์ ด้วยการอ่านตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นการผสมเสียงกับดนตรีที่ให้ท่วงทำนองสอดคล้องกับเนื้อหา ในลีลาต่างๆ แบบสากล

ซึ่งในรอบเสด็จพระราชดำเนิน พุทธที่ 24 พฤศจิกายนนี้ 19.30 น. ณ หอประชุม ศูนย์วัฒนธรรมไทย จะเริ่มรายการโดยหม่อมเจ้าหญิงสิริวัณวรี มหิดล องค์ศิลปินกิตติมศักดิ์ จะทรงขับร้องเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเพลงทมนาว, ยามเย็น และแสงเทียน

(พระมหากษัตริย์ พระเจ้าหลานเธอ, 24 พ.ย. 42)

“ถ้าเขา” ใช้ภาษาทางการ เนื่องจากการกล่าวถึงพระบรมวงศานุวงศ์ แต่ก็มีภาษาปากปะปนอยู่ด้วย เช่นคำว่า “คืนนี้” ข้อความ “ด้วยการอ่านตั้งแต่ต้นจนจบ” และข้อความว่า “พุธที่ 24 พฤศจิกายนนี้” ข้อความดังกล่าวเป็นภาษาพูดแบบเป็นกันเอง เหมือนเล่าให้ผู้อ่านฟัง ไม่ใช่ภาษาเขียนที่เป็นทางการ เหมือนกับประโยคอื่นๆ

... ชุดแรกต้องเรียกเป็นชุดจริงๆ เพราะรวมกันอยู่ 3 แผ่น ซิตีเป็นงานในโครงการไทยรักไทยของมูลนิธิศุภนิเวศน์ฯ ริมฟิไนกรุงเทพฯ เรียกเป็นอังกฤษว่า ชุดไทยคลาสสิก อิน ซิมฟิไน ประกันว่าถูกอกถูกใจคนชอบเสียงดนตรีเป็นแน่

(คลาสสิก อิน ซิมฟิไน, 4 ม.ค. 42)

ภาษาทางการกับภาษาระดับสนทนา ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนกำลังฟังผู้เขียนเล่าเรื่อง บอกข้อมูลหรือเสนอความคิดเห็น อย่างประโยคท้ายบทความที่ว่า “ประกันว่าถูกอกถูกใจคนชอบเสียงดนตรีเป็นแน่”

ภาษาปาก เป็นภาษาที่สื่อสารได้ตรง ไปตรงมา สื่ออารมณ์ความรู้สึกได้ดี และเป็นที่น่าสนใจของบุคคลทั่วไป และก่อให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่านได้ง่าย ทำให้การสื่อสารในเรื่องนั้นๆ ประสบผลสำเร็จได้ ดังตัวอย่าง

...วัยรุ่นอาจมีแรงคิดเนื้อต้องใจตามธรรมชาติเป็นทุน เช่นเดียวกับสัตว์โลกอื่นๆ แต่มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องเรียนรู้ ที่ต้องมีแนวทางวางรากฐานหรือหล่อหลอมไม่เช่นนั้นก็เหมือนแมลงเม่าบินเข้ากองไฟ

...ปัญหามารห้วขน ทำแท้งเถื่อน ฆ่าตัวตาย ตามมาเป็นดินพอกหางหมู ที่อย่าว่าแต่รัฐจะแก้ไขได้ยาก แม้จนคนที่สร้างสิ่งเร้าเหล่านั้น แค่คิดก็น่าตกใจแล้วว่าคนมีส่วนให้สิ่งเลวร้ายเหล่านั้นเกิดขึ้น ได้อย่างไร...

(ไช่เลย, 13 พ.ย. 42)

คำภาษาปากว่า “มารห้วขน” มีความหมายถึง ลูกที่อยู่ในท้องซึ่งยังไม่ปรากฏว่าใครเป็นพ่อ หรือไม่มีใครรับว่าเป็นพ่อ (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 647) ผู้เขียนอาจหลีกเลี่ยงไปใช้คำว่า “ลูกที่ไม่มีพ่อ” หรือภาษาทางการว่า การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์แทนก็ได้ แต่การใช้คำว่า “มารห้วขน” ซึ่งเป็นคำภาษาปากนั้น เป็นการเน้นย้ำให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหาการทำแท้งเถื่อน การฆ่าตัวตายว่าเป็นปัญหาที่ยากเกินกว่าที่จะแก้ไขได้ หากใช้คำว่า “ลูกที่ไม่มีพ่อ” แทนก็จะไม่ได้ความรู้สึกถึงความ

รุนแรงของปัญหามากนัก

...มาวาดภาพผัดนั้นคัมนี้ดูดีโน่นเป็นวรรคเป็นเวร เสร็จสรรพแล้ว ไม่บอกหรือกว่า
 ร้านที่โฆษณาสรรพคุณเสียนักหนานี่ อยู่แห่งหนตำบลไหน
 เขียนจนคนอ่านน้ำลายสอ แล้วไม่บอกว่าจะ ไปหากินได้อย่างไร...
 (สื่อ ไม่ได้สื่อ, 2 ก.ย. 42)

ข้อความว่า “ผัดนั้นคัมนี้ดูดีโน่นเป็นวรรคเป็นเวร” เป็นคำภาษาปาก คำว่า “เป็นวรรคเป็นเวร”
 หมายถึง ไม่รู้จักจบจักสิ้น เช่น ร้องให้เป็นวรรคเป็นเวร (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 542 - 543) การ
 ใช้ข้อความดังกล่าว จะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง สนุกสนาน ครั้นตรง ส่วนคำว่า “น้ำลายสอ”
 เป็นคำภาษาปาก หมายถึง อาการที่อยากมาก อยากกินจนน้ำลายสอ(ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 444)
 การใช้คำภาษาปากเช่นนี้ เป็นการเพิ่มอรรถรสให้ผู้อ่านมองเห็นภาพ ได้ชัดเจนว่ามีอาการอยากรับประทาน
 มากหากใช้คำว่า “อยากกินมาก” แทนคำว่า “น้ำลายสอ” ก็อาจจะทำให้มองเห็นภาพของความต้องการรับ
 ประทานไม่ชัดเจนนัก

งานคราวนี้ มีผู้อำนวยการเพลงรับเชิญชาวอังกฤษ ริชาร์ด ฮาวีย์ คอยกำกับเสียง
 คนตรีให้เพิกเฉยและยังมีนักร้องเชิญ วีวรรณ โทนชัย มาเดี่ยวเพลง ไชยปราโมให้
 ขอนรู่หูเพิ่มความมัน เป็นการชูรส...

(ปีคนตรีในสวน, 29 ม.ค. 42)

ในข้อความว่า “ขอนรู่หูเพิ่มความมัน” เป็นคำภาษาปาก คำว่า “มัน” เป็นคำสแลง หมายถึง
 ความสนุกสนาน ครั้นตรง คำว่า “ขอนรู่หูเพิ่มความมัน” มีลักษณะคล้ายกับนำสิ่งของแห้งเข้าไปในช่องหู
 ผู้เขียนอาจจะสื่อถึงลักษณะของการขับร้อง ไชยปราโมว่าเป็นการขับร้องเพลงที่ต้องใช้พลังเสียงในระดับ
 เสียงสูงที่สุด ระดับเสียงสูงมากก็สามารถที่จะแทรกซึมเข้าไปใน โสคออยู่แล้ว การใช้คำว่า “ขอนรู่หู” จะทำ
 ให้รู้สึกว่ามีรสชาติในการฟังดนตรี หรือฟังอย่างมีอรรถรส

เนื้อหาละคร โทรทัศน์เป็นเรื่องสำคัญ ที่ผู้ชมเรียกหาความใหม่... พันความ...
 ซ้ำซากอยู่กับแง่ศิวแง่เมีย อิจฉาริษา พ่อแง่แม่แงอน ศิวเมียต่างสกุลรุนชาติ ฯลฯ
 หรืองานเขียนเก่าๆ ที่กลับมาสร้างเป็นหนซึ่งนับไม่ถ้วน
 ประการสำคัญ ความบันเทิงที่มีเนื้อสร้างสรรค์ในหนทางดี เนื่องจากจริยธรรม

ในตัวละครทุกวันนี้ แหกจรี คอันควรทั้งในครอบครัวและสังคม ไปทางต่ำลงยิ่งขึ้นเรื่อยๆ

เว้นเสียว่าความเป็นจริงในสังคมเป็นอย่างนั้น ลูกคนรวยที่เอาแคใจ อาละวาดจนพ่อช้ำใจตาย คนรับใช้ในบ้านที่เป็นสมอของนาย เศรษฐีหนุ่มที่มีนางบำเรอไม่ช้ำหน้า ซึ่งพยายามทดสอบนางเอกด้วยราคาของเงิน ฯลฯ

เนื้อหาอย่างที่เขาสรุปเรียกขานมานานปีว่า “น้ำเน่า”...

(บ่วงหงส์, 11 ม.ค. 42)

“ถ้าแฆ” แสดงทัศนนะว่า จริยธรรมที่ตัวละครสื่อให้เห็นนั้น “แหกจรี คอันควร” ซึ่งหมายถึง มีความผิดแผกแตกต่าง ไปจากกรอบที่มีอยู่เดิม คำว่า “แหก” เป็นภาษาปากที่ใช้เน้นน้ำหนักของความไม่ถูกต้อง ไม่สมควร อันอาจทำให้เกิดความเสียหายหรือความเสื่อมในสังคมได้ ดังที่ผู้เขียนย้ำในตอนท้ายที่ว่า “...ไปทางต่ำลงยิ่งขึ้นเรื่อยๆ” การใช้ภาษาปากนับว่ามีความเหมาะสมกับเนื้อหา ซึ่งผู้เขียนต้องการเสนอความคิดให้มีการสร้างสรรค์ตัวละครที่ดีมากยิ่งขึ้น หากใช้ภาษาหรือคำเรียบๆ เช่น ใช้คำว่า “ผิดแผกไปจาก” แทนคำว่า “แหก” อาจไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะ โน้มน้าวใจให้ผู้อ่านและผู้เกี่ยวข้องกับวงการละครเห็นคล้อยตามและปรับปรุงการทำงานของตนได้

...คืออยู่กับคตถ้องที่ไม่ค่อยประณีต กับการกำกับตัวละครที่ยังกระโดดกระเดก อยู่เป็นส่วนใหญ่ ไม่รู้มือเก่า ฉลอง ภักดีวิจิตร ชี้เกียชเทศหรือใจ

แล้วบทดีราวจะถือย่าให้เวอร์มากนัก ขนาดหมู่หรือจำจางจ (ที่ทำท่าว่าเป็นพระเอกเพื่อนพระเอกเสียอีก) ซ้ำกับชาวบ้านเกินไปในร้านขายเหล้า ถึงอยากจะอัดกับตำรวจกุมร้านก็เถอะ...

(ดาวคนละดวง, 26 ม.ค. 42)

ในการวิจารณ์ละครโทรทัศน์เรื่อง ดาวคนละดวง จากตัวอย่างผู้วิจารณ์ตีติติงการกำกับละครและการเขียนบท โดยใช้ภาษาปากและลีลาแบบการพูดสนทนาเช่น “ชี้เกียชเทศ” ซึ่งมีความหมายถึงการไม่พิถีพิถัน หรือไม่เอาใจใส่ต่อคุณภาพของงานเท่าที่ควร การใช้คำดังกล่าวมีความกระชับ เข้าใจง่ายมากกว่าที่จะใช้ภาษาแบบแผนและยังมีความหมายแฝงที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่า โดยปรกติแล้วผู้กำกับที่กำกับละครเรื่องนี้มีฝีมือขนาดเป็น “มือเก่า” ผลการกำกับที่ออกมายังไม่ค่อยดีนั้น จึงคงไม่ใช่เป็นเพราะการขาดฝีมือ แต่อาจเกิดจากมีข้อจำกัดบางอย่างหรือไม่เอาจริงเอาจัง คือ “ชี้เกียชเทศ” นั่นเอง ส่วนคำว่า เวอร์ ซ้ำและอัด เป็นภาษาปากที่ใช้กัน โดยทั่วไป คำแรกมาจากภาษาอังกฤษ หมายถึง เกินจริง คำว่า “ซ้ำ” เป็นคำที่ทำให้

เห็นภาพการแสดงออกในทางเกะกะระรานอย่างไม่เหมาะสม ไม่ควร อันอาจก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทได้ ส่วนคำว่า “ฮัด” แทนความหมายคำว่า ชกต่อยทะเลาะวิวาท เพราะความแค้นเคืองใจหรือความไม่พึงพอใจ ในพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องของฝ่ายตรงข้าม การใช้คำภาษาปากดังกล่าว ให้ความหมายที่ครบถ้วน ครอบคลุม มีน้ำหนัก และเหมาะกับเนื้อหาซึ่งกล่าวถึงตัวละครเพศชายที่มีพฤติกรรมไปในทาง “ซ่า” และ อาจมีการวิวาทกันจนถึงขั้น “ฮัด” กันได้

...ดีหน่อยว่า บทดังกล่าวนี้เดินเรื่องเป็นตัวละครสำคัญแต่ต้นมาจนตลอด ไม่ใช่แค่ บ๊ายๆ บอๆ วิดว้ายๆ อย่างนั้นน่าเสียดายคุณภาพระดับรางวัลของเธอ นี่ยังคงคลังสมบัติที่ตัวไม่ได้เป็นเจ้าของเที่ยวอะอะระรานเขาไปทั่ว ได้เล่นมากน้อยก็ยัง โอเคหยวนๆ...

(เพลงพราย, 12 ก.พ. 42)

ดวงดาว จารุจินดา นักแสดงผู้มากความสามารถที่รับบทในเรื่องเพลงพราย บทของเธอในเรื่องนี้ ผู้เขียนประเมินว่า ไม่ได้มีบทบาทอะไรมาก เป็นการใช้ความสามารถน้อยเกินไป ไม่เหมาะสมกับการเป็นนักแสดงคุณภาพ แต่ก็ยังดีที่ตัวละคร ที่เธอแสดงนั้น เป็นตัวเดินเรื่องที่มีความสำคัญมาตั้งแต่ต้นและเธอก็ได้แสดง (เข้าฉาก) มากพอสมควร โดยผู้เขียนใช้คำว่า “โอเคหยวนๆ” ซึ่ง หมายถึง พอยอมรับได้หรือพอจะชดเชยกันได้ เป็นภาษาปากที่ให้ความหมายที่เข้าใจกัน โดยทั่วไป และให้ความรู้สึกเป็นกันเอง ทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงน้ำเสียงที่อ่อนลงของผู้เขียนและเห็นคล้อยตามว่า หากเพิ่มบทบาทให้นักแสดงได้แสดงความสามารถมากขึ้น ก็จะเป็นการใช้นักแสดงอย่างคุ้มค่า และทำให้ผู้ชมยอมรับมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีคำว่า บ๊ายๆ บอๆ, วิดว้าย, งก และอะอะระราน มีความหมายตรงตัวและเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปเช่นกัน เป็นคำที่ทำให้เห็นภาพ แม้ผู้ที่ไม่ได้ชมละครเรื่องนี้ ก็สามารถนึกภาพออกว่าตัวละครที่กล่าวถึงนั้นแสดงบทอย่างไร

การใช้คำภาษาปาก ทำให้บทความมีความลื่นไหล เนื่องจากเสมือนเป็นการถอดคำมาจากภาษาพูด เมื่ออ่านต่อเนื่องจะรู้สึกเหมือนได้ฟังการสนทนา

“ถ้าแฆ” เป็นอีกหนึ่งที่นิยมใช้ภาษาพูดในงานเขียน เพื่อสื่อความหมายอย่างเป็นกันเองกับผู้อ่าน ช่วยสร้างความเข้าใจอันดี เป็นการลดช่องว่างระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ดังที่ สมพร มั่นตะสูตร (2525 : 131) กล่าวไว้ว่า “ถ้าหนังสือพิมพ์ใช้ภาษาอย่างเคร่งครัดต่อกฎเกณฑ์ของภาษาแบบภาษาราชการ ก็กลายเป็นการตั้งกำแพงทางภาษาระหว่างหนังสือพิมพ์กับประชาชน”

ระดับภาษาที่ “ลำแข” ใช้เป็นภาษากึ่งแบบแผนและภาษาปากเป็นส่วนใหญ่ เพราะการถ่ายทอดความคิดเห็นต้องสรรหาคำที่กระทบใจผู้อ่าน ให้มีความรู้สึกเป็นกันเอง อีกทั้งยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น จึงจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการสื่อสาร

คำ

คำ หมายถึง เสียงพูด, เสียงพูดหรือลายลักษณ์อักษรที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นเพื่อแสดงความคิด โดยปรกติถือว่าเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดซึ่งมีความหมายในตัว, ใช้ประกอบหน้าคำอื่น มีความหมายเช่นนั้น เช่น คำนาม คำกริยา คำบุรพบท; ลักษณะนามของเสียงพูด เช่น พูดคำหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 186)

บทวิจารณ์ของ “ลำแข” มีการใช้คำซ้ำ คำซ้อน คำสแลงและคำยืม ดังนี้

1. คำซ้ำ

คำซ้ำ คือการกล่าวคำคำเดียวกันสองครั้ง (ดวงมน จิตรจางค์ และอาภาพรรณ วรรณโชติ, 2535 : 54) การใช้คำซ้ำทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสองทาง คือ ทางด้านเสียง บางครั้งอาจทำให้เสียงกร่อนไป เช่นคำว่า เรื่อยๆ ยิบๆ ลีๆ เป็น ละลี้ๆ คำซ้ำ คำซ้ำบางที่ทำให้เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนไปด้วย เพื่อให้มีความหมายหนักแน่นขึ้น เช่น คำว่า คีดี มีมาก การเปลี่ยนแปลงในการใช้คำซ้ำอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องความหมาย คำซ้ำอาจทำให้ความหมายเบากว่าการใช้คำคำเดียว หรืออาจเป็นการแสดงพหูพจน์ก็ได้ เช่น คราวหน้าคุณพาน้องๆ มาเที่ยวบ้าง (คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2521 : 3)

จากการศึกษาลักษณะการนำเอาคำคำเดียวมาซ้ำกันสองครั้ง พบว่าผู้เขียนนิยมเขียนแบบซ้ำคำในบทความเป็นจำนวนมาก การซ้ำคำมีอยู่เกือบทุกบทความและในบางบทความมีการใช้คำซ้ำมากถึง 19 คำ ดังตัวอย่าง

...หรือเรียกร้องเพื่อนฝูงน้องๆ ที่พอจะเรียกร้องกันได้ มากขึ้นทุกทีระหว่างสาว ๆ
ด้วยกัน...

...แม้แต่เมืองฝรั่งมังค่า ที่ว่าผู้คนฉลาดนักฉลาดหนา ก็ชักชวนสาว ๆ กันแบบนี้
เหมือนกัน...

คาราสาวๆสวยๆ โดยเฉพาะผมบลอนด์...มักจะถูกมองไว้ก่อนว่าสวยแต่โง่เสมอ

...นักแสดงสาว ๆ พวกกันจบมหาวิทยาลัยชั้นยอดๆ มากขึ้นทุกที...

...ที่ไทยยอดนักตามอย่าง ตามได้ทุกอย่างสารพัด...คงไม่ขำขมุมนิติพ่อหัน ไป

ตามเฉพาะภาคๆ เขาก็...

ทัศนคติที่คตินั้นก็สร้างได้ไม่ยากเช่นเดียวกับทัศนคติที่เป็นแพชชั่นอื่นๆ ลองฟัง
นักร้องหรือพี่ๆ ดีเจ. เปิดประเด็นปูทางขึ้นมา สนับสนุนให้น้องๆ แสดงออกทาง
ความคิด...

...มีหรือน้องๆ จะไม่ออกความเห็นกันไฟแลบ เพราะน้องๆ...ก็มีความคิด ถ้า
แพชชั่นคนฉลาดระบาคไปได้ทั่วสังคมจริงๆ แล้วสิ่งที่เกิดตามมาจะมีดีกว่าใส่
สายเดียวกันเฉยๆ หรือ

...ไม่เหมือนสารพัดรัฐมนตรีไทยไม่รู้สักกี่คนที่พวกผิพหุอยู่คาตาราชาวบ้าน
ยังอุตริแก้ตัว ไปน้ำซุ่นๆ ต่างๆ นานา ขอมรับไม่เป็น...

(อวดกินแทนร่าง, 13 ต.ค. 42)

คำซ้ำใช้เพื่อเน้นคำให้มีน้ำหนัก เพิ่มความชัดเจน และความหนักแน่นของเนื้อหาสาระ

...พูดถึง กบ สุวนันท์ แสดงละครมาตั้งแต่ตัวน้อยๆ เคียวนี้ไคเป็นสาวสวยสะกด
ตาทีเดียว ความสามารถก็พัฒนาไปตามวัย ออกจะเกินวัยด้วยซ้ำ เป็นนางเอกละคร
ช่อง 7 ที่ยืนยงคงกระพันมาก...

(ชอบกบกับบรู๊ค, 16 ม.ค. 42)

คำซ้ำในที่นี้คือคำว่า “น้อยๆ” มีความหมายว่า ตั้งแต่อายุยังน้อยมาก ผู้เขียนนำคำว่า “น้อย” มา
ใช้ เพราะผู้เขียนต้องการเน้นให้ผู้อ่านเห็นว่าเคยเห็นสุวนันท์ คงยิ่ง เล่นละครมาตั้งแต่ยังเป็นเด็กอายุน้อย
การใช้คำว่า “น้อยๆ” ให้ความรู้สึกเชิงรักใคร่ เอ็นดูด้วย

...หนังเดินเรื่องไป...แต่ฉันจนจบ ปล่อยให้เนื้อหาของชีวิตเล่าตัวเองออกมา เดิน
ความเจ็บปวดและบาดแผลสงครามออกมา มีบทความรู้สึกผู้ชมให้ชอกช้ำหนักขึ้นเรื่อยๆ...

(คำหนึ่งหลังสงคราม, 17 มี.ค. 42)

คำว่า “เรื่อยๆ” เป็นคำซ้ำ ไม่ได้มีความหมายว่า เป็นไปอย่างเรื่อยเปื่อย หรือมีอาการตามปรกติ
อย่างนั้น แต่คำว่า “เรื่อยๆ” ในที่นี้ มีความหมายว่า มีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็นลำดับตลอดเวลา ผู้เขียนใช้คำว่า
“เรื่อยๆ” เพื่อต้องการเน้นให้เห็นน้ำหนักของระดับความบอบช้ำ เมื่ออ่านแล้วจะให้ความรู้สึกที่ ความ
ชอกช้ำนั้นเพิ่มระดับขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังใช้คำซ้ำ 2 คำมาคู่กัน ดังตัวอย่าง

...เทียบกับเรื่องเล็กๆน้อยๆที่หายหกตกหล่นแล้ว ถูกลืมไปกับความยอดเยี่ยม
หลายๆประการ

(นางนากอีกหน, 10 ศ.ค. 42)

คำว่า “เล็กๆน้อยๆ” เป็นการนำคำ 2 คำ คือคำว่า “เล็ก” กับคำว่า “น้อย” มาซ้อนกัน คำว่า “เล็ก” หมายถึง มีขนาดย่อมกว่าเมื่อเทียบกับ เช่น ละมุดเล็กกว่าส้มโอ ก้อยไข่เล็กกว่า ก้อยหอม, มีขนาดไม่โต (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 742) ส่วนคำว่า “น้อย” หมายถึง ไม่มาก (ใช้เกี่ยวกับปริมาณ) เช่นมีเงินน้อย พุดน้อย, โดยปริยายหมายถึงลักษณะที่ไม่สมบูรณ์ เช่น นำน้อย ผ่นน้อย; เล็ก (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 412) คำว่า “เล็ก” และคำว่า “น้อย” มีความหมายคล้ายๆ กัน การที่ผู้เขียนนำคำ 2 คำนี้มาซ้อนกัน เพื่อต้องการบอกว่าฉากบางฉากในภาพยนตร์เรื่องนางนาก แม้ว่ายังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง แต่เมื่อดูภาพรวมของภาพยนตร์ทั้งเรื่องแล้ว มีส่วนดีมากกว่าส่วนด้อย ดังนั้น ความบกพร่องเพียงเล็กน้อยจึงถูกส่วนดีบดบังจนแทบจะ ไม่เห็นส่วนด้อย เป็นความบกพร่องที่เล็กน้อยจริงๆ หรือ ไม่สำคัญ เป็นเรื่องเล็กน้อยถึงขนาดว่าแทบจะ ไม่มีหรือมองไม่เห็นเลยก็ว่าได้ คำซ้ำเล็กๆน้อยๆ ช่วยให้ความรู้สึกว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยยิ่งกว่าเล็กน้อย

...สำนักงานสลากกินแบ่งฯ ควรบอกชาวบ้านจริงๆ อย่างที่เขียนไว้ข้างของบุญศรี
ที่ว่าบุญศรีทำลายสุขภาพดีกว่า ว่าให้เลิกซื้อหรือเลิกความหวังลมๆ แฉ่างจากสลาก
เหล่านี้...ชาวบ้านจะฟังไม่ฟังทีนี้ก็อีกเรื่อง แต่เราบอกจริงๆแล้วดีกว่า...

(น้ำท่วมโลก, 20 ม.ค. 42)

คำว่า “ลมๆแล้งๆ” หมายถึง เลื่อนลอยเปล่าๆ, ไม่มีผล (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 719) ผู้เขียนใช้คำซ้ำนี้ เพื่อต้องการสื่อว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลควรจะเขียนคำเตือนไว้ในใบสลากให้ชัดเจนว่า การซื้อสลากกินแบ่งนั้น โอกาสที่จะถูกรางวัลเป็นเหมือนกับความหวังอย่างเลื่อนลอย ผู้เขียนแนะนำให้เขียนคำเตือนไว้เหมือนกับที่เขียนไว้ข้างของบุญศรี คำว่า “ลมๆ แล้งๆ” เป็นการเน้นย้ำให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจนว่า การถูกรางวัลสลากกินแบ่งนั้นเป็นเรื่องยาก เปรียบเหมือนกับความหวังที่เลื่อนลอยหรือไม่สามารถจับต้องได้

...ว่าที่จริงน่าเสียดายโอกาสแทนแคร์รี่ เพราะพ้นจากทรูแมน ไชว์ ไปแล้ว ไม่รู้
จะมีหนังทำนองเดียวกันนี้ หรือมีหนังชีวิตดีๆ มาให้เขาเล่นอีกหรือเปล่านอกเหนือ

บทบึ้งๆ ทะลึ่งบ้าง บอๆ ที่ชำนาญ

(จิม แครรี่, 19 ก.พ. 42)

คำว่า “บ้าง บอๆ” หมายถึง ลักษณะอาการที่ใกล้จะเป็นบ้า หรือเกือบบ้า ผู้เขียนซ้ำคำคู่นี้ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพบทบาทของทะเล้นของคารา จิม แครรี่ อย่างชัดเจนว่าความทะเล้นของจิม แครรี่นั้นเป็นสิ่งผิดปกติวิสัยของคนทั่วไป “บ้าง บอๆ” ทำให้มองเห็นภาพว่า มีอาการคล้ายกับคนที่กำลังจะเป็นบ้าไร้สติได้อย่างชัดเจนโดยไม่ต้องอธิบายให้ยืดเยื้อ

...หนังเดินเรื่องไปเรื่อยๆ เรื่อยๆ แต่ต้นจนจบ ปล่อยให้เนื้อหาของชีวิตเล่าตัวเองออกมา เส้นความเจ็บปวดและบาดแผลสงครามออกมา บีบความรู้สึกผู้ชมให้ชอกช้ำหนักขึ้นเรื่อยๆ...

(คำหนึ่งหลังสงคราม, 17 มี.ค. 42)

คำว่า “เรื่อยๆ เรื่อยๆ” หมายถึง คำเนิน ไปอย่างราบเรียบและต่อเนื่องกันไป ผู้เขียนนำสองคำนี้มาซ้อนกัน เพื่อต้องการเน้นให้เห็นว่า การดำเนินเรื่องของภาพยนตร์เป็นไปอย่างราบรื่น สม่ำเสมอ ไม่มีเหตุการณ์หรือหวาชวนสะดุ้งแตกตื่นตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องนั่นเอง

2. คำซ้อน

คำซ้อน คือ คำที่ประกอบด้วยคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาซ้อนต่อเข้าด้วยกัน (ดวงมน จิตร์จางค์ และอาภาพรธ วรรณ โชติ, 2535 : 59)

จากการศึกษาการใช้คำซ้อนของ “ถ้าแฆ” พบว่ามีการใช้คำซ้อนอย่างเหมาะสม เนื่องจากงานวิจารณ์เป็นงานที่มุ่งแสดงความคิดเห็นให้น่าเชื่อถือ การใช้ภาษาจึงต้องเลือกสรร เพื่อให้สื่อสารได้ตรงความหมายและมีน้ำหนัก การใช้คำซ้อนจึงเหมาะสมคือ สามารถเพิ่มน้ำหนักของความรู้ ความคิดที่แสดงตลอดจนช่วยให้ประหยัดเวลาและถ้อยคำ ดังตัวอย่าง

...ด้วยฝีมือการสร้างหรือผลิตภาพยนตร์สักเรื่องของเรานั้นมิได้ต่ำต้อยน้อยหน้าใครที่ไหน...

(หนัง ไทยอาเซียน, 7 เม.ย. 42)

คำว่า “คำด้อยน้อยหน้า” เป็นการนำคำสองคำ คือคำว่า “คำด้อย” กับคำว่า “น้อยหน้า” มาซ้อนเข้าด้วยกัน คำสองคำนี้มีความหมายใกล้เคียงกันคือคำว่า คำด้อยหมายถึง มีฐานะความเป็นอยู่หรือตำแหน่งหน้าที่ด้อยกว่ากันมากจนเทียบกันไม่ได้,มีฐานะไม่เท่าเทียมเพื่อน (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 147) ส่วนคำว่าน้อยหน้า หมายถึง ไม่เทียมหน้าเขา (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 412) “ลำแข” นำคำสองคำนี้ซ้อนเข้าด้วยกัน เพื่อต้องการสื่อให้ผู้อ่านทราบว่า ผู้ผลิตภาพยนตร์ชาวไทยก็มีฝีมือและความสามารถทัดเทียมกับชาติอื่นๆ เช่นกัน

...ดนตรีมีทั้งในสมัยกาลดนตรีสากล และสมัยกาลดนตรีไทยระดับเสียง ที่เปลี่ยนแปลงกันแสดงให้ประชาชนซึ่งมา พักผ่อนหย่อนใจ หรือออกกำลังกายในสวนได้เพิ่มอรรถรสของวันหยุดให้มีชีวิตชีวาขึ้นมาบ้าง...

(ปีดนตรีในสวน, 29 ม.ค. 42)

คำว่า “พักผ่อนหย่อนใจ” เป็นการซ้อนคำระหว่างคำว่า “พักผ่อน” กับ “หย่อนใจ” คำว่า “พักผ่อน” หมายถึง หยุดทำงานชั่วคราวให้คลายเหนื่อย (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2529 : 591) ส่วนคำว่า “หย่อนใจ” หมายถึง พักผ่อนให้เพลิดเพลิน คำทั้งสองคำนี้มีความหมายคล้ายคลึงกัน ผู้เขียนนำมาใช้ในบทความ เพื่อต้องการเน้นย้ำความว่า การแสดงดนตรีในสวนเป็นการเพิ่มสีสันและความสุขในด้านเสียงเพลงให้แก่ผู้ที่ไม่ออกกำลังกาย และผู้ที่ไปพักผ่อนทำให้ได้เพลิดเพลินใจด้วย

คำว่า “ชีวิตชีวา” เป็นคำซ้อนกันระหว่างคำว่า “ชีวิต” กับคำว่า “ชีวา” คำทั้งสองคำนี้มีความหมายเหมือนกันคือ หมายความว่า ชีพ, ความเป็นอยู่; (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 271) ผู้เขียนนำสองคำนี้มาซ้อนกัน เพื่อเป็นการเน้นความหรือเพิ่มน้ำหนักของความมีชีวิตชีวาให้มากยิ่งขึ้น

การใช้คำในงานเขียนทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรองมักแสดงถึงความร่ำรวยของถ้อยคำภาษาและความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนของคนไทย คำซ้อนเป็นคำประเภทหนึ่งที่ “ลำแข” ใช้ในงานเขียนเพื่อเน้นความหมาย เพิ่มน้ำหนักคำและให้ได้ใจความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. คำสแลง

คำสแลง หมายถึง คำที่ใช้ผิดจากภาษาปกติในด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นด้านเสียง การเขียนและความหมาย (ชำนาญ รอดเหตุภัย, 2526 : 75) ถ้อยคำหรือสำนวนที่ใช้ มักเข้าใจกันเฉพาะกลุ่มหรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง ไม่ใช่ภาษาที่ยอมรับกันว่าถูกต้องตามหลักภาษา (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 807)

...จอห์น แลนดิส ทำให้มีดรรชนีนักเพลงรุ่นเก่าได้คู่ช้ำกับหนังมันบลู บราเธอร์ส
ที่นำสองพระเอกจอมกวน แคน แอครอยด์ กับ จอห์น เบลูซี ...ตั้งวงดนตรีขึ้นขาย
ความมัน...

หนังเดินเรื่องด้วยเสียงสำรวล สลับกับเพลง...ที่ล้วนมันตั้งแต่หน้าหนังระดับ
คารามาตอมบหนังๆ...ขนาด บี.บี.คิง. หรืออริธา แฟรงกลิน จะมันได้ขนาดไหน...

...เอาแค่ได้เห็นนักร้องรุ่นเดอะมาวาดลวกลายบนจอก็คุ้ม ไปส่วนแล้ว ยิ่งได้
เพลงมันๆ เข้าไปเพิ่มรสชาติ...มันจนตัวอักษรสุดท้ายทีเดียว...

(บลู บราเธอร์ส 2000, 15 ก.พ. 42)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนใช้สแลงหลายคำ บางครั้งใช้เป็นคำประสม บางครั้งก็ใช้คำคำเดียวกัน มีความหมายเดียวกันซ้ำกันหลายครั้ง ดังตัวอย่างคำว่า “มัน” ในที่นี้หมายถึง ความสะใจ ความสนุกสนาน แบบสุดขีด ผู้เขียนต้องการสื่อถึงเนื้อเรื่องของภาพยนตร์เรื่องนี้ว่า มีความสนุกสนานและเร้าใจผู้ชมมาก เป็นภาพยนตร์เพลงแนวตลก ที่ผู้เขียนแนะนำให้ชม ส่วนคำว่า “เก่า” ในที่นี้ไม่ได้หมายถึง ชื่อปลาทะเล (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 113) แต่ “เก่า” ในที่นี้เป็นคำสแลง หมายถึง (แฟนเพลง) รุ่นเก่า ที่มีรสนิยมเฉพาะบุคคล คำว่า “ชู้ช่า” หมายความว่า ความรู้สึกกระปรี้กระเปร่า คำว่า “กวน” ไม่ได้หมายถึง คนให้เข้ากัน, คนให้เข้ากันจนขึ้น, เช่น กวนขนม, คนให้ทั่วกัน หรือให้วนไปโดยรอบ เช่น กวนน้ำ; รบกวนให้เกิดความรำคาญ เช่น กวนใจ (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 64) แต่คำว่า “กวน” ในที่นี้เป็นคำสแลง หมายถึง บุคลิก ท่าทางทะเล้นและคำว่า “เดอะ” เป็นคำสแลง หมายถึง รุ่นเก่าแก่ผู้เขียนนำคำนี้มาใช้ เพื่อต้องการสื่อถึงนักแสดงที่รับบทเป็นนักร้อง ว่าเป็นผู้มีฝีมือ มีประสบการณ์สูง ส่งผลให้ภาพยนตร์เรื่องนี้น่าชมยิ่งขึ้น

...ไม่ได้หมายความว่า จะปิดกันไม่ให้เล่นกับภาษาได้ คือต้องการให้หลักแน่น
รู้ที่ถูกต้องที่มั่นคงแน่นอนเสียก่อน จากนั้นจะสวิงสวย หรือนำภาษามารับใช้การงานของ
เราอย่างไร ก็สุดแต่จะสามารรถ เพราะหากหลักดีเสียแล้ว จะหลุดโลกถึงไหนก็พอจะ
สาวไปถึง...

(แพ้นภาษา, 17 ต.ค. 42)

คำว่า “หลุดโลก” ในที่นี้เป็นคำสแลง ไม่ได้หมายถึง การหลุดออกไปนอกโลก แต่หมายถึง
ความพิศดาร แปลกประหลาด ผู้เขียนต้องการสื่อว่า สำหรับคนที่มีความรู้เรื่องระเบียบกฎเกณฑ์การใช้
ภาษาอย่างดีและถูกต้องนั้น จะใช้ภาษาให้ผิดแปลกหรือพลิกแพลงอย่างไรก็ย่อมทำได้ เพราะว่ากระทำ

อย่างผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาหรือรู้กฎไวยากรณ์เอง

...ที่จอตมิแค่ 2 ชั้น ไม่พองจอตหรืออก แถมเท่าที่มีก็ให้จอตคาหรือเบียดกันชนิดมือไม่แท้จริงๆ อย่างเข้าไปคิดว่า พวกที่ผ่านๆ แลวนั้นถามว่า อ้าว, ก็เห็นเป็นชั้นๆ ด้านหลังวนขึ้นไปไม่รู้กี่ชั้นนี่ ก็ได้คำตอบว่า นั่นเขาเก็บไว้ให้พวกสำนักงาน ซึ่งเป็นสำนักงานไหน ที่ไหนไม่รู้ ไม่เห็นมีรถมาจอดเลยจนเดี๋ยวนี้...

(รายงาน โรงหนัง, 10 ก.พ. 42)

คำว่า “แจ้ง” เป็นคำสแลง มีความหมายว่า เก่ง หรือมีทักษะความชำนาญ ผู้เขียนนำคำว่า “แจ้ง” ซึ่งเป็นคำที่วัยรุ่นนิยมพูดกันมาเขียนแทนคำว่า “เก่ง” สื่อถึงความทันสมัยในการใช้คำและสอดคล้องกับสถานที่ คือ โรงภาพยนตร์ที่กลุ่มวัยรุ่นมักนิยมไปกัน

“ถ้าแจ” นำสแลงมาใช้ในบทความเชิงวิจารณ์ เพื่อต้องการสื่อความหมายอย่างมีชีวิตชีวา ทำให้บทวิจารณ์มีรสชาติและรู้ร่าอารมณ์

4. คำยืม

คำยืมภาษาต่างประเทศเป็นวิวัฒนาการทางภาษา ทำให้ภาษาขยายตัวคือ มีคำใช้มากขึ้น คำในภาษาอื่นที่นักเขียนไทยยืมมาใช้ เช่น บาลี สันสกฤต เขมร จีนและอังกฤษ เป็นต้น คำในภาษาเหล่านี้นานเข้าก็ดูเสมือนเป็นคำไทย และไม่สามารถหาคำไทยที่เหมาะสมมาใช้แทนได้ (ถวัลยา สิริเจริญ และ สุมาลี นิมานภาพ, 2529 : 23)

คำยืมภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ “ถ้าแจ” ใช้เมื่อกล่าวถึงชื่อของนักแสดงและชื่อภาพยนตร์ต่างประเทศ ดังตัวอย่าง

...จากเพลงของ วาย ดู ฟูลล์ ฟอลด์ อิน เลิฟ ของ แฟรงก์ ไสมอน.. ซึ่ง โคอะนา รอส นำมาร้องจนดังอีกครั้ง

นอกเหนือรสชาติของเพลง รสชาติของการ ได้เห็นดิติเติล ริชาร์ด มาวาคลวดลายตัวเองจริงๆ...จาก บลู บราเธอร์ส 2000...

ฮัลลี เบลีย์ เป็นนักร้องหญิงตัวเจ็บได้เจ็บๆ พอกับวิวิกาฟอกซ์ เป็นหญิงข้างถนนตัวแสบ ขณะที่ ลีลา โรซอน...มาเป็นครูผู้เรียบร้อย

(วาย ดู ฟูลล์ ฟอลด์ อิน เลิฟ, 5 มี.ค.42)

คำทับศัพท์ที่ปรากฏในบทความคือ คำว่า “วาย ดู ฟูลส์ ฟอลล์ อิน เลิฟ” เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ คือ WHY DO FOOLS FALL IN LOVE เป็นชื่อของภาพยนตร์แนวเพลงที่สร้างจากชีวิตจริงของนักแสดงชื่อ ลิตเติล ริชาร์ด และเป็นชื่อเพลงของนักร้อง แฟรงก์ โลมอน ที่ปัจจุบันเสียชีวิตไปแล้ว นักร้องใหม่ที่ชื่อ ไคอะนา รอส จึงนำเพลงนี้มาร้องจนได้รับชื่อเสียงอีกครั้ง นอกจากนี้บรู บราเธอร์ส 2000 ก็เป็นชื่อภาพยนตร์เช่นกัน ส่วน ฮัลลี เบลีย์ วิวิกาฟอกซ์และลีลา โรซอน เป็นชื่อของนักแสดง

...บางครั้งเมื่อใส่ชุดมีขนคล้ายขนนกออกมารอบไหล่รอบคอ ก็ถามผู้ชมว่ายังจำเรื่อง เบิร์ด ได้ไหม พอคนบอกว่าจำได้ เธอก็ค่อยๆ ยับไหล่สองข้างเป็นจังหวะขึ้นลง ยึกยักๆ เหมือนนกกระพือปีก บางทีก็บ่นว่าชุดคู่ที่ใส่ใหญ่...

(ออสการ์ 71, 25 มี.ค. 42)

คำว่า “เบิร์ด” เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษคือ BIRD หมายถึง นก คำว่า “บูต” มาจากภาษาอังกฤษคือ BOOT หมายถึง รองเท้า

...และที่นิตยสารหลายฉบับเมืองนอกเปิดเผยว่า ที่ไปกางเต็นท์เข้าคิวรอซื้อตั๋วกัน หรือตีตั๋วหนังเรื่องอื่นเพื่อเข้าไปดูตัวอย่างเรื่องนี้ นั้น เป็นกลยุทธ์การโฆษณา...

(โฆษณาสตาร์วอร์ส, 24 มิ.ย. 42)

คำว่า “เต็นท์” เป็นคำยืมมาจากภาษาอังกฤษคือ TENT หมายถึง ที่พักหรือที่อาศัย ย้ายไปได้ โดยมากทำด้วยผ้าใบซึ่งกับเสาหรือหลัก (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 356) และคำว่า “คิว” เป็นคำยืมมาจากภาษาอังกฤษคือ QUEUE หมายถึง แถวตามลำดับก่อนหลัง เช่น เข้าคิว คิวรถ (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 188) ส่วนคำว่า “ตั๋ว” เป็นคำยืมมาจากภาษาจีน หมายถึง บัตรบางอย่างที่แสดงสิทธิของผู้ใช้ เช่น ตั๋วรถ ตั๋วหนัง (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 340)

คำยืมที่นำมาใช้ส่วนใหญ่เป็นชื่อของนักแสดง และชื่อภาพยนตร์ต่างประเทศ มีการใช้ทับศัพท์ในบทความอื่นๆบ้าง จึงอาจกล่าวได้ว่า “ล่าแซ” เลือกใช้คำยืมเฉพาะเมื่อจำเป็น โดยจะเห็นได้จากการที่ผู้เขียนเองก็ไม่นิยมให้สื่อมวลชนใช้ภาษาต่างประเทศในการเขียนข่าวมากเกินไป ดังคำกล่าวจากบทความเรื่อง “ชะ โงกดูเงา” ที่ว่า “...คนอ่านข่าวเคยรู้สึก เมื่อกลับมาเป็นผู้ฟัง...หรือไม่เคยสนใจพิจารณา กลับเห็นการออกเสียงภาษาต่างคำในข่าวเป็นแก่เป็นเทไปเสียอีก...” (ชะ โงกดูเงา, 14 พ.ค. 42)

การเรียบเรียงประโยค

นักเขียนแต่ละคนต่างมีวิธีการเรียบเรียงประโยคเป็นลักษณะเฉพาะตัว นักเขียนบางคนก็ชอบประโยคยาวที่สละสลวย บางคนก็ชอบใช้ประโยคสั้นๆ กระชับรัดกุม เข้าใจง่าย ซึ่งเป็นไปตามความถนัดของแต่ละคน และเป็นไปตามที่ผู้เขียนเห็นว่าเหมาะสมกับเรื่องที่ตนเขียน

ประโยค หมายถึง กลุ่มคำที่นำมาเรียบเรียงขึ้นให้ได้ใจความสมบูรณ์คำจะแสดงความคิดและอารมณ์ได้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจนก็ต่อเมื่อประกอบกันเป็นประโยค ประโยคจึงทำหน้าที่เป็นหน่วยพื้นฐานของความคิด กล่าวคือ ในการแสดงความคิดที่สมบูรณ์แต่ละครั้งต้องใช้ประโยคอย่างน้อยหนึ่งประโยค (วัลยา ช่างขวัญยืน, 2540 : 26) ประโยคในภาษาไทยแบ่งตามเนื้อความในประโยคได้ 5 ชนิด ได้แก่ ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำสั่งและประโยคขอร้องหรือชักชวน (ไชยศิริ ปราโมช ณ อยุธยา, 2537 : 293)

ประโยคที่พบในบทความเชิงวิจารณ์ในคอลัมน์ “งานเป็นเงา” ได้แก่ ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง และประโยคขอร้องหรือชักชวน

1. ประโยคบอกเล่า

ประโยคบอกเล่า คือ ประโยคที่ใช้ในการเล่าเรื่อง หรืออาจจะเป็นประโยคชนิดตอบรับก็ได้ ประโยคที่มีการตอบรับมักจะมีข้อความที่ถามนำมาก่อน(ลัดลนา ศิริเจริญ และสุมาลี นิมานภาพ, 2529 : 59) จากการศึกษาบทความเชิงวิจารณ์ของ “ถ้าแฆ” พบการใช้ประโยคบอกเล่า ดังนี้

...มีข่าวลักษณะกระต่ายตื่นตูมรีบมาเสนอให้ฟังสู่กันเรื่องหนึ่ง คือพระมหานกฉบบัชมิมโฟนี ซึ่งจะเกิดขึ้นโดยวงบางกอกชิมโฟนีออร์เคสตรา จากฝีมือผู้ประพันธ์ไทยแท้ๆ คือ สมเถา สุจริตกุล พอจะเรียกได้ว่าเป็น มหานก ชิมโฟนี...

...รายการที่ บีเอส โอ...แสดงมหานก ชิม โฟนี ที่หอประชุมวัฒนธรรมไทย...

นำรอกอยด้วยความตื่นตาตื่นใจยิ่ง...

พระมหานกแพรววิคิดไปทั่วโลกแล้ว จากงานพิธีปิดการแข่งขันเอเชียเกมส์ครั้งที่ 13 ในไทย เดือนหน้าจะมีชิมโฟนีมหานกให้ฟังกันอีก นำตื่นเต้นดีแท้ทั้งในแง่ศิลปะและแง่ประยุกต์เข้าชีวิต

(มหานก ชิม โฟนี, 9 ก.พ. 42)

ประโยคบอกเล่า เมื่อใช้แล้วให้ความรู้สึกถึงการเล่าเรื่องอย่างออกรสชาติ ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้คำที่ดึงดูดใจ เช่น คำว่า “กระต่ายตื่นตูม” ทำให้ผู้อ่านรู้สึกตื่นเต้นที่จะรับทราบเรื่องราว ประกอบกับการเชื่อมประโยคเป็นประโยคเชิงซ้อน เพื่อให้เนื้อหามีรายละเอียดครบถ้วนและต่อเนื่อง ยิ่งเพิ่มความรู้สึกเร้าแรง ที่ผู้เขียนต้องการสื่อเรื่องราวให้ผู้อ่านทราบโดยเร็ว ซึ่งใจความต่อๆมาก็ยังเน้นความรู้สึกดังกล่าว ด้วยประโยคบอกเล่า คือ ใจความว่า “นารอคอยด้วยความตื่นตาตื่นใจยิ่ง...” และ “นำตื่นเต้นดีแท้ ทั้งในแง่ศิลปะและแง่ประยุกต์เข้าชีวิต”

...ไปรษณียบัตรฉบับหนึ่ง มาจากแม่จันทิเดียว...มีใจความว่า

“คืนวันเสาร์และอาทิตย์ที่ผ่านมาได้นั่งเฝ้าหน้าจอทีวี เพื่อติดตามดูข่าวในพระราชสำนักของทุกช่อง เพื่อรอชมการแสดงคอนเสิร์ตเฉลิมพระเกียรติ โดยคุณพลอยไพลิน...

(คุณพลอยไพลิน, 3 ก.ย. 42)

ประโยคบอกเล่า ที่ผู้เขียนใช้เล่าให้ผู้อ่านทราบว่า มีไปรษณียบัตรของผู้อ่านประจำคอลัมน์ “งานเป็นเงา” จากแม่จันทิเดียวถึงผู้เขียน โดยข้อความในไปรษณียบัตรของผู้อ่านมีความว่า เมื่อคืนวันเสาร์และคืนวันอาทิตย์ที่ผ่านมา คนนั่งรอชมข่าวการแสดงคอนเสิร์ตเฉลิมพระเกียรติ โดยคุณพลอยไพลิน จากสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง

การใช้ประโยคบอกเล่า อาจไม่กระทบความรู้สึกผู้อ่านได้เท่ากับประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง หรือประโยคปฏิเสธ ดังนั้นประโยคบอกเล่าจะโดดเด่น ดึงดูดใจได้ จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เขียน

2. ประโยคคำถาม

ประโยคคำถาม คือ ประโยคที่มีเนื้อความที่ต้องการจะทราบคำตอบเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบางครั้งอาจเป็นประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ อาจจะเป็นการกล่าวกับตัวเองเท่านั้น ประโยคคำถามมักจะใช้คำว่า ใคร, อะไร, เมื่อไร, ที่ไหน, ไหม และหรือแสดงคำถามอยู่ด้วย อาจอยู่หน้าหรือท้ายประโยคก็ได้ (ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์, 2533 : 141) ดังตัวอย่าง

...อย่าพูดว่าช่วยหนึ่งไทยคือ ไม่ว่านั่งฝรั่งอย่างนั้นสุด โคงชนิด ไม่น่าเชื่อว่าคิดออกมาได้ หนังสือเป็นพหุวัฒนธรรมปีที่ให้ปัญญาสาระและบันเทิง...

แต่หนังสือหากไม่น่าดูน่าสนใจจริง เขาก็ไม่ว่าน...คนในรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับงาน

เหล่านี้ ปีๆ คูหนังไทยกันสักเรื่อง และเข้าใจคนทำหนังแท้ไหน

(หนังไทยอาเซียน, 7 เม.ย. 42)

“ลำแฆ” ใช้ประโยคคำถาม ถามบุคคลที่ทำงานในคณะรัฐบาลว่า ในรอบหนึ่งปี ได้เข้าชมภาพยนตร์กี่เรื่อง และมีความเข้าใจผู้สร้างภาพยนตร์อย่างถ่องแท้มากน้อยเพียงใด ผู้เขียนใช้ประโยคคำถามลักษณะนี้ เพื่อฝากคำถามไว้กับคณะทำงานในรัฐบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการภาพยนตร์ไทยว่า จะให้ผู้อื่น ไปชมภาพยนตร์ เพื่ออุดหนุนคนไทยกันเองนั้น ภาครัฐให้ความช่วยเหลือบ้างหรือไม่ หรือแม้กระทั่งได้เข้าชมฝีมือของคนไทยมากน้อยเพียงใด

...เรื่องนี้เพิ่มรายละเอียดให้ชาวบ้านแต่งชุดคำมายืนรายเรียงไปตลอดสองฟากถนนด้วย เพื่อแสดงให้เห็นว่านายตำรวจผู้นี้เป็นที่รักของชาวบ้านเพียงไร...

ที่รู้สึกก็คือ เมื่อไหร่เราจะมีตำรวจที่ชาวบ้านพร้อมใจกัน ไปร่วมงานศพอย่างที่เห็นในหนังเรื่องนี้บ้าง

(เดอะ คอรัปเตอร์ส, 12 มิ.ย. 42)

ประโยคคำถามในเรื่องนี้มาจากการที่ “ลำแฆ” ชมภาพยนตร์เรื่อง ‘เดอะ คอรัปเตอร์ส’ แล้วมีความประทับใจตอนจบของเรื่อง ที่พระเอกซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจเสียชีวิต ในงานศพนั้นมีคนไปร่วมงานเป็นจำนวนมาก ผู้คนจำนวนมากที่ไปร่วมงานศพนี้ เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่า พระเอกเป็นคนดี เป็นที่รักใคร่ของชาวบ้าน “ลำแฆ” จึงใช้คำถามในลักษณะดังกล่าว เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านค้นหาคำตอบ โดยตั้งคำถามว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจในบ้านเมืองไทยเป็นตำรวจดี มีคนรักและให้ความเคารพเหมือนกับในภาพยนตร์บ้างหรือไม่

การใช้ประโยคคำถามช่วยให้บทวิจารณ์สื่อสารกับผู้อ่านได้อย่างมีพลัง กล่าวคือ กระตุ้นให้คิดพิจารณาความรู้สึกนึกคิดที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้

3. ประโยคคำสั่ง

ประโยคคำสั่งคือ ประโยคที่บอกหรือกำหนดให้กระทำอย่างหนึ่งอย่างใด อาจจะละบทประธานหรือบทกริยาไว้ในฐานที่เข้าใจ (ไชสิริ ปราโมช อยุธยา, 2537 : 293) การใช้ประโยคคำสั่งในบทความของ “ลำแฆ” มีดังนี้

...หนังสือพิมพ์เป็นทางออกหนึ่ง ที่ชาวบ้านอย่างเราถือเป็นที่พึ่ง เป็นกระบอกเสียงเอะอะ โวยวายเรื่อง ไม่เป็นธรรมต่างๆ ได้ อย่าเป็นเสียงเงียบ เลิกอดทนกับความไม่ถูกต้องทั้งหลายได้แล้ว...

มีปากก็โวย มีมือก็เขียน มีสติปัญญาที่รวมกลุ่มกันปกป้องสิทธิประโยชน์...

(ยูบีซีอีกแล้ว, 25 ม.ค. 42)

ประโยคว่า “อย่าเป็นเสียงเงียบ เลิกอดทนกับความไม่ถูกต้องทั้งหลายได้แล้ว” เป็นประโยคคำสั่งที่ผู้เขียนใช้คำว่า “อย่า” นำหน้าประโยคเพื่อต้องการปลุกกระดมความคิดของผู้อ่านว่า ให้หันมาต่อต้านความไม่เป็นธรรมต่างๆ กันบ้าง โดยเรียกร้องผ่านสื่อมวลชน อย่าเงียบเฉยหรืออดทนกับพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่ไม่ถูกต้อง ประโยคคำสั่ง ทำให้เกิดพลังกระทำ อันจะเป็นแรงผลักดันให้ผู้ที่กำลังประสบปัญหาดังกล่าว ถูกขืนมายืนหยัดต่อสู้ โดยแนวทางหนึ่งก็คือการใช้สื่อสารมวลชนเป็นที่พึ่ง

...ชาวบ้านและเพื่อนสื่อมวลชนหน้าต่างบ้านเทิง บ่นกันไม่รู้จะบ่นอย่างไรแล้ว เรื่องอ่านข่าวก็อ่าน ไปเถอะ อย่าได้มาแสดงความคิดเห็นท้ายข่าว หรือซ่อมคลกๆ อะไรที่คิดว่ามันๆ มาแถมเลย เพราะไม่เคยได้เรื่องเลยสักครั้ง และประทานโทษ ไม่ใช่หน้าที่ด้วย...

(คิดหน่อยเถอะ, 25 พ.ค. 42)

ประโยค “อย่าได้มาแสดงความคิดเห็นท้ายข่าว หรือซ่อมคลกๆ อะไรที่คิดว่ามันๆ มาแถมเลย” เป็นประโยคคำสั่ง ที่ผู้เขียนใช้เพื่อตักเตือนผู้ประกาศข่าว ว่าการแสดงความคิดเห็นช่วงท้ายข่าวเป็นการไม่เหมาะสม ให้ทำหน้าที่อ่านข่าวเพียงอย่างเดียวก็พอแล้ว เพราะนอกจากจะไม่เกิดประโยชน์อันใดแล้ว ยังถือว่าไม่ใช่หน้าที่อีกด้วย

...ข่าวแบบนี้ใครฟังย่อมสะเทือนใจ แต่ผู้ประกาศหญิงเธอเกริ่นนำก่อนอ่านข่าวว่า “ใครที่ชอบแก้ผ้าลงเล่นน้ำในคลอง โปรกระวังนะคะ ท่านอาจได้ของแถมโดยไม่ได้ตั้งใจ” เรื่องสะเทือนใจแบบนี้ เธอเห็นเป็นของแถมที่มาพูดเล่นกันได้...

“ยังมีอีกนับกรณีไม่ถ้วน คืออย่าพูดจะดีกว่า ควรใช้เวลาให้คุ้มค่าโดยทำข่าวให้เข้มข้น ความเห็นนั้นเก็บไว้คุยกันเองดีกว่า สติปัญญาไม่ถึงอย่าทำแบบนี้เลย”

(อวตณลาด, 17 ก.พ. 42)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าการใช้ประโยคคำสั่งของ “ลำแฆ” เป็นการยืนยันในความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่น่าเสนอ โดยใช้วิธีอบรม สั่งสอนด้วยถ้อยคำที่ตรงไปตรงมา และมีน้ำเสียงเยาะเย้ยถากถาง จนดูเหมือนเป็นการว่ากล่าวที่รุนแรงไม่ไว้หน้าใคร ซึ่งก็ถือเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของผู้เขียน ดังที่ขอมรับเองว่าตนเป็นคนปากร้ายในบทความเรื่อง “ถือไม่ได้ถือ” ที่ว่า “อยากทำหนังสือพิมพ์ แต่หลักใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม หรือ 5 คับเบิลยู...ที่เป็นพื้นฐานการรายงานข่าว ไม่รู้เรียนมาทำไม...เฮ้อ, นับวันมีแต่เรื่องจะให้ปากร้ายขึ้นทุกที”

หากมองให้ลึกซึ้ง จะเห็นว่าผู้เขียนมีความประสงค์ ต้องการให้เกิดการสร้างสรรคงานตามแนวทางที่เหมาะสม แม้บางเรื่องจะเคยเขียนถึงแล้วจนทำให้ผู้เขียนรู้สึกเบื่อหน่าย แต่ก็ยังคงนำมาเขียนถึงอีก เสมือนเป็นการพำร่าเดือน พำร่าสอน หากผู้ถูกวิจารณ์มีความเข้าใจ ก็จะหันมาพิจารณา ตนเองและปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไปได้

การใช้ประโยคคำสั่ง เป็นกลวิธีหนึ่งที่ “ลำแฆ” ใช้เพื่อสร้างพลังหรือนำหนักให้แก่เรื่องที่น่าเสนอให้มากขึ้น ซึ่งมีส่วนทำให้ข้อเขียนมีความน่าสนใจมากขึ้น

4. ประโยคขอร้องหรือชักชวน

ประโยคชนิดนี้ มีข้อความที่ผู้พูดต้องการขอร้อง หรือชักชวนให้ผู้อ่านทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามที่ตนต้องการ ในภาษาเขียนมักมีคำว่า โปรด กรุณา ไว้หน้าประโยค แสดงอาการขอร้องและชักชวน (สนิทตั้งทวี, 2528 : 92) การใช้ประโยคขอร้องหรือชักชวนในบทความของ “ลำแฆ” มีดังนี้

...นัดเพื่อนฝูงลูกหลานกันล้างหน้า ยิ่งฝนฟ้าพรมน้ำลงมาเรื่อยๆ ให้ไม้ดอกไม้ใบได้เขียวสดใสดกชื่นรอรอย่างนี้ พลาดไปละก็ คราวหน้าแทบไม่อยากจะมาบอกเอาทีเดียวแหละ

...วงดนตรีไทยในยุคสมัยที่ไม่ค่อยมีใครนึกถึง และมีฝีมือประชันชนิดสู้เขาได้สบายทั้งสิบทิศ ไม่ใช่เล่นพอให้ได้ชื่อว่าเล่นเป็น หรือเล่น ไปจั้นๆ ขอให้มาดูกัน หรือชักชวนให้มาดูกันเป็นการสนับสนุนแบบกราบไหว้อ่อนวอน เพราะวงไม่แน่จริง

ไม่ใช่อย่างนั้น รับประกันซ่อมหูฟังฟรี หากฟังแล้วหูไม่ถึง

เนื่องจากเพลงที่นำมาแสดง หลายชิ้นก็เป็นที่รู้จัก แต่ผสมผสานฝีมือ และลีลาที่ก้าวตามยุคตามสมัยลงไป เป็นงานใหม่ที่นอกจากจะฟังแล้ว ยังต้องยกนิ้วให้จริงๆ ไม่ใช่มาโหมประ โคมกันลมๆแล้งๆ...

(บอยไทยในสวน, 5 ก.พ. 42)

“ถ้าเข” ใช้ประโยชน์เชิงชวนเชิงขอร้องอีกทั้งใช้ความพยายาม ในการหาเหตุผลมาสนับสนุน ด้วยการกล่าวถึงฝีมือ และลีลาการถ่ายทอดเสียงผ่านบทเพลงอันไพเราะ เมื่อผสมผสานกับดนตรีร่วมสมัย ได้อย่างประสมกลมกลืนกันด้วยแล้ว ยิ่งชวนให้ผู้สนใจเกิดความรู้สึกว่าอยากไปชม อยากไปร่วมค้นหา ความสมบูรณ์แบบของการแสดงว่าเป็นจริง ดังที่ผู้เขียนกล่าวหรือไม่

...ที่ไทยไซ้จะมีสมมอญ้อยกว่าคนอื่นเขาเมื่อไหร่ แข่งขัน โอลิมปิกวิชาการที่ไรเป็นต้อง ได้เหรียญทองแดง เหรียญเงิน จนแม้แต่เหรียญทอง คิดไม้คิดมือกลับบ้านแทบทุกครั้ง ทักษะคิดที่คิดนั้นก็สร้างได้ไม่ยาก เช่นเดียวกับทักษะคิดที่เป็นแพ้นั้นอื่นๆ ลองพิ้งนักร้อง หรือพิ้งคิเจ เปิดประเด็นปูทางขึ้นมาสนับสนุนให้้องๆแสดงออกทางความคิด ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องทางสังคมสภาพแวดล้อม...

มีหรือน้องๆ จะไม่ออกความเห็นกันไฟแลบ เพราะน้องๆทุกคนเหล่านั้นก็มีความคิด เป็นทุนแล้ว ถ้าแพ้นั้นฉลาดระบาดไปได้ทั่วสังคมจริงๆแล้ว สิ่งที่เกิดตามมาจะมีดีกว่าใส่ สายเดียวกันเฉยๆ หรือ

...จะถึงศตวรรษ 2000 อยู่รอมร่อแล้ว อย่ามัวแต่คิดอวด โฉมกันอยู่เลย มาเป็นคนฉลาด มีมันสมมอญกันดีกว่า

(อวดกินแทนร่าง, 13 ส.ค. 42)

“ถ้าเข” กล่าวถึงกระแสสังคมที่มีการเรียกร้องให้ผู้หญิงหันมาสร้างค่านิยมใหม่ เป็นผู้หญิง ฉลาดคิดว่าเป็นเพียงผู้หญิงสวย ที่สนใจแพ้นั้นสายเดี่ยวเพียงอย่างเดียว ผู้เขียนได้แสดงความเห็นเจาะจงถึง วยรุ่นว่าเป็นวัยที่มีความคิดความอ่านมากพอสมควร ขอเพียงแต่มีผู้สนับสนุน ชี้นะและนำทาง พวกเขา ก็ จะกลายเป็นผู้ที่มีปัญญา มีความสามารถ และเฉลียวฉลาดของสังคมมากกว่าที่จะหลงอยู่กับแพ้นั้นเสื้อผ้า หรือความสวยงามเท่านั้น

ข้อความที่ขีดเส้นใต้ เป็นการชักชวนทั้งผู้ใหญ่ฝ่ายต่างๆ และวัยรุ่นผู้หญิงไทยให้หันมาอง สังคมที่ใกล้ตัวและสังคมโลก ว่ามีการพัฒนาไปมากแล้ว หากต้องการตามแพ้นั้นจริงๆ ก็ขอให้พัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นคนฉลาดควบคู่ไปด้วย สังคมและบ้านเมืองก็จะพัฒนาขึ้นได้

“ถ้าเข” ใช้ประโยชน์ขอร้องพร้อมๆกับการให้กำลังใจ โดยใช้ถ้อยคำชื่นชมและชี้ให้เห็น ประโยชน์และคุณค่าของการสร้างคน และพัฒนาตนเองให้เป็นคนฉลาด ประโยชน์ชักชวนจึงเป็นการ โน้มน้าวใจให้คนรุ่นใหม่ สนใจการแสดงออกที่เกี่ยวกับความฉลาดหรือสติปัญญามากกว่าแพ้นั้นเสื้อผ้า หูหราฟุ่มเฟือยอย่างที่ป็นอยู่ในปัจจุบัน

การย่อหน้า

ย่อหน้า คือ ข้อความหรือกลุ่มประโยคที่แสดงความคิดสำคัญเรื่องหนึ่งประเด็นหนึ่ง ย่อหน้าประกอบด้วยประโยคใจความสำคัญ และประโยคประกอบที่ขยายความคิดของประโยคใจความสำคัญ ดังกล่าวให้แจ่มชัด(จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ, 2540 : 181) ในงานเขียนแต่ละชิ้นไม่ว่าจะเป็นงานเขียนประเภทใด มักจะประกอบด้วยย่อหน้าหลายย่อหน้า การเริ่มย่อหน้า คือการเริ่มใจความสำคัญใหม่ โดยทั่วไปมักใช้รูปแบบการเว้นจากริมกระดาษด้านซ้ายมือเข้าไปประมาณ 8 - 10 ตัวอักษร (ศรีศิลป์ บุญขจร, 2536 : 777) ปัจจุบันมีการเขียนเว้นบรรทัดหรือย่อหน้าบ่อยครั้ง ย่อหน้าหนึ่งอาจมีเพียง 1 - 2 บรรทัดก็ได้ โดยจะย่อหน้าทั้งที่ยังไม่ได้เปลี่ยนหรือขึ้นประเด็นใหม่ การย่อหน้าลักษณะนี้ มักปรากฏในการเขียนคอลัมน์ทางหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้เพื่อนำข้อความให้เด่นชัด เป็นลีลาเฉพาะตัวของนักเขียนแต่ละคน และใช้เฉพาะบางโอกาสมิใช่ย่อหน้าที่ใช้กันในงานเขียนระดับทางการ(ศรีศิลป์ บุญขจรและนภลัย สุวรรณธาดา, 2541 : 219)

ย่อหน้ามีหน้าที่สำคัญคือ เป็นเครื่องหมายแสดงว่าผู้เขียนกำลังจะเสนอความคิดสำคัญประการใหม่ ย่อหน้าจึงช่วยให้การเขียนเรื่องนั้นน่าสนใจยิ่งขึ้น เมื่อผู้เขียนต้องการยกตัวอย่างต้องการเน้นจุดสำคัญในย่อหน้ามักจะแยกเขียนในย่อหน้าใหม่ หรือต้องการเน้นว่าความในย่อหน้าต่อไป ขัดแย้งกับความในย่อหน้าแรก หรือเมื่อต้องการแยกให้เห็นบทสนทนา

ย่อหน้าที่ดี ควรมีลักษณะ 3 ประการคือ มีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

1. เอกภาพในย่อหน้า

เอกภาพในย่อหน้า คือ ความเป็นหนึ่งในด้านความคิดหรือแสดงความคิดที่สำคัญความคิดเดียว ความคิดอื่นๆ เป็นความคิดย่อยที่สนับสนุนหรืออธิบายความคิดที่สำคัญนั้น นอกจากนั้นยังหมายถึงความเป็นหนึ่งในด้านความเสมอต้นเสมอปลายของทัศนคติ โวหาร น้ำเสียงที่มีต่อความคิดนั้นๆ ด้วย ย่อหน้าจะมีเอกภาพก็เมื่อประโยคทุกประโยคอธิบายหรือสนับสนุนประโยคแสดงความคิดหลัก (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2525 : 167)

2. สัมพันธภาพในย่อหน้า

สัมพันธภาพในย่อหน้า คือ การเรียบเรียงข้อความในย่อหน้าหนึ่งๆ ให้เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน การลำดับความในย่อหน้ามีระเบียบ เช่น ลำดับจากเหตุไปหาผล ขยายความประโยคใจความสำคัญโดยการให้ตัวอย่าง ลำดับจากข้อสรุปแล้วให้รายละเอียด ลำดับความตามลำดับหรือลำดับความตามความสำคัญ มากน้อย เป็นต้น (ศรีศิลป์ บุญขจร, 2536 : 781)

3. สารัตถภาพในย่อหน้า

สารัตถภาพในย่อหน้า คือ การเน้นย้ำข้อความในย่อหน้าให้เด่นชัด เพื่อแสดงให้เห็นว่าเรื่องบางเรื่องสำคัญกว่าเรื่องอื่นๆ แสดงด้วยตำแหน่งของประโยค การซ้ำคำหรือวลี เพื่อเป็นการเน้นย้ำให้ข้อความมีน้ำหนัก หรือ โดยการวางประโยคใจความสำคัญไว้ในตอนต้น และตอนท้ายของย่อหน้า เพื่อผู้อ่านจะได้ทราบว่า ข้อความตอนใดเป็นส่วนสำคัญในย่อหน้า (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2525 : 168)

ในปัจจุบันนี้ ลักษณะการย่อหน้าแบบย่อหน้าขึ้นบรรทัดบ่อยครั้ง ใช้กันแพร่หลายในหนังสือพิมพ์ การย่อหน้าจึงไม่ใช่การแสดงว่าเปลี่ยนประเด็นความคิด แต่เพื่อให้เดินเรื่องได้เร็ว เน้นน้ำหนักกรุกเร้าอารมณ์ กระตุ้นความคิดความสนใจจากผู้อ่าน (สมพร มั่นตะสูตร, 2525 : 131 - 132) และช่วยให้ผู้อ่านมีช่วง โอกาสคิดพิจารณาเนื้อหาที่มาก่อน เพื่อจะได้ติดตามเนื้อหาใหม่ไปได้อย่างเข้าใจต่อเนื่อง อีกทั้งทำให้ผู้อ่านได้มีโอกาสพักสายตา พักสมอง เพราะการอ่านข้อความที่ยาวต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและความเหนื่อยล้า ไม่อยากติดตามเรื่อง

วิธีการย่อหน้าของ “ลำแฆ” มีลักษณะเช่นเดียวกับการย่อหน้าที่นิยมใช้ในหนังสือพิมพ์ต่างๆ ดังตัวอย่าง

ตั้งแต่โรงหนังขึ้นราคา มาสองปี นี้ ก็เลยหนักไปทางร้านวิดีโอให้เช่าอย่างที่สุดๆ กัน ซึ่งเดี๋ยวนี้มีมาให้ดูทันใจ... ไม่ทันที่จะลืมว่าออกจากโรงไป ก็บันทึกใส่กลับมาให้ดู...

พอดีใกล้ๆ สำนักงานผุดโรงหนังเมเจอร์ซีเนเพล็กซ์ใหญ่โตขึ้นแห่งหนึ่ง แถมนิจอัยักษ์พิเศษสูงขนาดศึก 7 ชั้นขึ้นมาอีก เลยอยากจะลองๆ ดูว่าหนังจอใหญ่ขนาดนั้นจะดูกันอีท่าไหน ก็ชักชวนกันไปเข้าโรงหนังอีกหน

ปรากฏว่า โรงตรงมุมถนนรัชโยธิน...เอารถเข้าไปไม่ได้ เพราะพอม่านจะเลี้ยวเข้า ก็มีคนมาคอยโบกให้ไปหาที่อื่นจอด หนแรกยังไม่ได้คิดอะไร...ยกขบวนกลับ

ถัดมาไม่กี่วัน พอลจะมีเวลาได้เหมือนๆ กันก็ชักชวนให้ยกขบวนไปอีก เหมือนเคย กำลังจะเลี้ยวเข้าก็มีคนคอยโบกให้ผ่าน ไปเสียอีก ไม่ได้ดู...

หันมาหาร้านวิดีโอเจ้าประจำดีกว่า ทั้งชีวิตที่ชักจะขายหนังวิดีโอแพงขึ้นเรื่อยๆ จากม้วนละสามร้อยบาทเป็นเกือบห้าร้อยบาท เลขเล็กชื่อวิดีโอ...เช่าดูอย่างเดียวหมดปัญหา ร้านเช่าดีก็มีทั้งเวิร์ลด์ พิคเจอร์ กับไรท์ พิคเจอร์ที่ว่ากำลังลำบากบริการร่วมชีวิตด้วย

หนังไทยหนังจีนหนังฝรั่งหนังอินเดียหนังการ์ตูน ตลก...อยากดูอะไรมีให้เลือก

นี่ เอาต์ ออฟ ไซซ์ กับ บลู บราเธอร์ส 2000 ก็มารออยู่แล้ว เพิ่งออกจากโรงไปแหม็บๆ ไม่ทันลืม โดยเฉพาะเรื่องแรกไปคว่ำรางวัล โน่นนี่มามากมาย

อย่างนี้ถึงรักๆ จะดูหนัง แต่คงเลิกเข้าโรงไปอีกนาน

(รายงานโรงหนัง, 10 ก.พ. 42)

ผู้เขียนใช้การย่อหน้าแบบขึ้นบรรทัดบ่อยครั้งแทนการรวมเป็นย่อหน้าขนาดยาว ทำให้การเล่าเรื่องมีจังหวะน่าติดตามนับตั้งแต่การเริ่มเรื่องด้วยเนื้อหาที่ว่า ในปัจจุบันผู้เขียนนิยมชมภาพยนตร์จากวิดีโอจากร้านเช่าเสียมากและเล่าถึงเหตุผลของความนิยมดังกล่าว ว่ามีที่มาจากปัญหาต่างๆเกี่ยวกับโรงภาพยนตร์ ผู้เขียนได้ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังเป็นตอนๆ ไป โดยใช้ย่อหน้าเป็นตัวแบ่งเรื่องแต่ละตอน

การย่อหน้าบ่อยครั้ง เป็นการย้ำความคิดความรู้สึกในเนื้อหา ที่บอกเล่าถึงปัญหาที่จอครที่ ทำให้หลายคนผิดหวัง จนอาจเบื่อหน่ายไม่อยากเข้าโรงภาพยนตร์ไปอีกนาน เมื่อวิจารณ์ปัญหาของโรงภาพยนตร์แล้ว ผู้เขียนก็กลับมาทิ้งท้ายเนื้อหาคล้ายๆกับตอนเริ่มเรื่อง โดยย้ำถึงความสะดวก และความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้บริการร้านให้เช่าวิดีโอ

การย่อหน้าตอนท้ายเรื่อง แต่ละย่อหน้ามีเนื้อหาสนับสนุนเนื้อความโดยรวม ที่ชี้ชวนให้เห็นข้อบกพร่องของการให้บริการของโรงภาพยนตร์ ซึ่งอาจเป็นเหตุทำให้ผู้บริโภคหันมาหาทางเลือกใหม่ๆ เช่น การใช้บริการร้านให้เช่าวิดีโอแทน การแยกเป็นย่อหน้าต่างๆ จึงเป็นการกล่าวย้ำเรื่องความสะดวก และข้อดีหลายประการของร้านให้เช่าดังกล่าว

การแบ่งย่อหน้าขนาดใหญ่หรือยาวเป็นย่อหน้าสั้นๆหลายย่อหน้านับเป็นผลดี กล่าวคือ ทำให้เนื้อหาดูไม่ยืดยาวเกินไป ช่วยให้ผู้อ่านมีจังหวะพักสายตา พักสมอง และมีเวลาทำความเข้าใจเนื้อหาแง่มุมต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างจากบทความเรื่อง “อดีต”

ลำเนา

อดีต

ได้ยื่นวอบบวนๆ มาแล้วหลายคน ตอนรายงานข่าวต่างประเทศไม่ว่าช่องไหนๆ พร้อมใจกันดีจึง จนได้อินซิดนัคนักระหว่างคู่ข่าวอินโดนีเซียเมื่อสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา พูดทุกครั้งเมื่อเอ่ยถึง นาง เมกาวตี ซูการ์โน บุตรี ว่า

อดีตแม่บ้านลูกสาม...อดีตแม่บ้านลูกสาม

อดีตบอกถึงกาลที่ผ่านมาแล้ว ไม่ใช่ปัจจุบัน อดีตแม่บ้านลูกสามนี้หมายความว่า ปัจจุบันนี้ นางเมกาวตีไม่ได้เป็นแม่บ้านแล้วอย่างนั้นหรือ ขณะเดียวกัน ปัจจุบันนี้ ลูกทั้งสามที่เธอมีนั้น ล้มหายตายจากไปแล้วทั้งหมดหรืออย่างไร

อยากจะช้อนถามจริงๆ หากอยู่กันตรงหน้า กับวิธีการใช้ภาษาแบบส่งเดชอย่างนี้

จะบอกว่าแม่บ้านลูกสามที่กำลังรณรงค์หาเสียงให้ลูกพรรค หรือกำลังรณรงค์หาเสียงเพื่อชิงตำแหน่งประธานาธิบดี อะไรก็ว่าไปดี ทำไมต้อง “อดีต” ด้วย

อดีตนายกรัฐมนตรีนะ มาร์กาเรต แทตเชอร์ ตอนดำรงตำแหน่ง พอยุ่กับครอบครัวไม่ได้เป็นแม่บ้านหรือ วันว่างจากราชการงานเมือง ยังต้องไปจ่ายตลาดเลย และตอนที่ลูกชายซึ่งอยู่ระหว่างแข่งรถหายไปไหนทะเลทราย เธอยังทุกขร้อนใหญ่โต ทำไม

เพราะเธอยังเป็นแม่เขาอยู่ ไม่ใช่พอมานายกรัฐมนตรีแล้วกลายเป็นอดีตแม่ไป

แล้วนางเมกาวตีมีข้อจำกัดอะไรมาขกเว้น ถ้าเธอเกิดเป็นประธานาธิบดีอินโดนีเซียขึ้นมาจริงๆ เธอต้องเลิกเป็นแม่บ้านอย่างนั้นหรือ แล้วต้องหมดสภาพความเป็นแม่ไปอีกด้วย

เรียนมาจากโรงเรียนไหน มหาวิทยาลัยอะไร ถามหน้อยเถอะ ภาษามองตัวเองยังใช้ให้ถูกต้องไม่ได้เลย ยังอยากจะใช้ภาษาชาวบ้านในการรายงานข่าว แล้วก็ใช้ได้แค่่างๆ ฟันๆ ที่ภาษาพ่อแม่ตัวเองก็มี แต่ไม่ใช่อย่างคำว่า คณะนั้น อย่างนี้ พวกถูกครึ่งฝรั่งเดี๋ยวนี้นั้น สกอร์ นั้น สกอร์ นี้ ไปหมด

การชก ครั้ง สำคัญหรือ นัด สำคัญ ค่าของตัวเองมีไม่พูด โน่น, ต้อง ไฟต์ การชก ไฟต์ สำคัญ ไม่รู้เทือกเถาเหล่ากอที่ต่างจังหวัดฟังแล้วสับสนอยู่หรือเปล่า ว่าพูดภาษาพ่อแม่มันให้เข้าใจเรื่องด้วยคนไม่ได้หรือไร

นำอับดูชายหน้าไปถึงครูบาอาจารย์ที่อบรมสั่งสอนมา

ถ้าแน่จริง อยากจะแสดงศักยภาพของการเรียนรู้ ที่ผ่านระดับอุดมศึกษา มาจริงๆ ไหนลองหาคำไทยที่ไม่ต้องใช้ทับศัพท์อังกฤษขณะบรรยายก็หาละ ทำได้ไหม

อย่างที่ พิษณุ นิลกลัด พยายามอธิบายควบคู่กันไป ชามใช้คำเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจระหว่างการแข่งขันนะ ทำได้หรือเปล่า เช่น ลูกพร้อม หรือ ฮาล์ฟ วอลเลย์ หรือดี เสียเอง ที่ฝรั่งเรียก อันฟอรัซ เออเวอร์ นะ มีปัญหาทำกันได้หรือเปล่า

หากรู้มากขากนาน หรือรู้หน่อยพลอยรำคาญ แล้วยังพยายามขยายพื้นที่ของตัวเองอยู่เรื่อยๆ เลิกเสียทีได้ไหม หันมาหาของจริงคือภาษาตัวเองให้เป็นเรื่องเป็นราวก่อนเถิด

ชาวบ้านผู้ชมเขาจะ ได้โมทนาสาธุ

ในบทความเรื่อง “อดีต” หากจะแบ่งย่อหน้าตามหลักการทั่วไปทีหนึ่งย่อหน้า จะแสดงความคิดสำคัญเรื่องหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง จากตัวอย่างอาจจะแบ่งเป็นย่อหน้าใหญ่ได้ 4 ย่อหน้า ดังนี้

ย่อหน้าแรกคือ ตั้งแต่ประโยค “ได้ยินวอบแวบๆ มาแล้วหลายคน...” ไปจนถึงประโยค “...ปัจจุบันนี้ ลูกทั้งสามที่เธอมีนั้น ล้มหายตายจากไปแล้วทั้งหมดหรืออย่างไร”

ย่อหน้าที่ 2 ตั้งแต่ประโยค “อยากจะย้อนถามจริงๆ หากอยู่กันตรงหน้า ก็วิธีการใช้ภาษาแบบส่งเดช อย่างนี้” ไปจนถึงประโยค “...หมดสภาพความเป็นแม่ไปอีกด้วย”

ย่อหน้าที่ 3 ตั้งแต่ประโยค “เรียนมาจากโรงเรียนไหน มหาวิทยาลัยอะไร...” ไปจนถึงประโยค “...มีปัญหาทำกันได้หรือเปล่า”

ย่อหน้าสุดท้าย ตั้งแต่ประโยค “หากรู้มากยกานานหรือรู้น้อยพลอยราคาญ...” ไปจนถึงบทความ

เมื่อแบ่งเป็น 4 ย่อหน้าแล้ว จะเห็นได้ว่า ย่อหน้าแรก “ถ้าแฆ” เกริ่นนำเรื่องการใช้คำว่า “อดีตแม่บ้านลูกสาม” ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ และอธิบายถึงความหมายของคำว่า “อดีต” พร้อมตั้งคำถามว่าการใช้คำดังกล่าวถูกต้องแล้วหรือ ความคิดสำคัญของย่อหน้าแรกนี้ คือ การกล่าวถึงความผิดพลาดของการใช้ภาษาในการอ่านข่าว (หรือเขียนข่าว) โดยใช้คำว่า “อดีต” ผิดความหมาย ซึ่งหากอธิบายตามความหมายของคำนี้ก็จะทำให้เนื้อหาผิดเพี้ยนไป ไม่ตรงตามความเป็นจริง

ความสัมพันธ์ในย่อหน้า จะเห็นได้ว่าแต่ละประโยคมีความสัมพันธ์กัน เริ่มจากการบอกเล่าถึงการอ่านข่าวของผู้ประกาศที่ใช้สรรพนามแทนนางเมกาวดี ซูการ์โน บุตรีว่า “อดีตแม่บ้านลูกสาม” แล้วอธิบายถึงความหมายของคำว่า “อดีต” พร้อมขยายความ เพื่อสนับสนุนว่า หากใช้ในความหมายของคำนี้จะทำให้ได้ใจความที่ถูกต้องหรือไม่ “ถ้าแฆ” ย้ำคำว่า “อดีตแม่บ้านลูกสาม...” โดยขึ้นเป็นย่อหน้าย่อย เพื่อให้ผู้อ่านทำความเข้าใจให้ต้องเห็นว่า หากใช้คำนี้ความหมายจะเป็นเช่นไร

การย่อหน้าของ “ถ้าแฆ” จึงนับว่ามีความเป็นเอกภาพ มีความคิดย่อยสนับสนุนและสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันตลอดจนมีสารัตถภาพในย่อหน้า โดยมีการเน้นอธิบายความหมายของคำว่า “อดีต” ให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้อ่านได้ใช้ความคิดพิจารณาไปด้วยว่า การใช้คำดังกล่าวผิดหรือถูกอย่างไร

ในย่อหน้าที่ 2 เนื้อหาเริ่มต้นด้วยการดำเนินแบบตรงไปตรงมาต่อการใช้คำผิดความหมายของผู้ประกาศข่าว พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางง่ายๆ ว่าควรใช้คำเช่นไร ตามด้วยการอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำว่า “อดีตแม่บ้านลูกสาม” โดยยกตัวอย่างนางมาร์กาเรต เทตเชอร์ เพื่อเปรียบเทียบว่าเมื่อตอนที่ยังดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีก็ยังมีฐานะ และหน้าที่เป็นแม่บ้านและแม่ของลูก ซึ่งเป็นฐานะ ที่เป็นปัจจุบันเสมอมิได้เป็นอดีตแต่อย่างใด

เนื้อหาในย่อหน้านี้มีทั้งเอกภาพ และสัมพันธ์ภาพ กล่าวคือ มีเนื้อหาแสดงความคิดหลักเน้นย้ำความหมายของคำว่า “อดีต” โดยการอธิบายขยายความเกี่ยวกับคำนี้ เมื่อใช้ร่วมกับคำว่า “แม่บ้าน” และ

“แม่บ้านลูกสาม” รวมทั้งน้ำเสียงที่สื่อออกมาในแต่ละประโยคก็มีความกลมกลืนกันไปในแนวเดียวกัน การยกตัวอย่างประกอบ และการตั้งคำถามในแต่ละประโยคมีเหตุผลสนับสนุนและมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ช่วยเพิ่มน้ำหนักให้เนื้อหาที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ส่วนสารัตถภาพ เน้นข้อความของย่อหน้านี้ ได้แก่ การขยายความเกี่ยวกับคำว่า “อดีตแม่บ้าน” และ “อดีตแม่บ้านลูกสาม” เพื่อที่จะบอกว่าการใช้ภาษาที่ผิดพลาดเช่นนี้ไม่ควรเกิดขึ้นเพราะ ฉะนั้น ผู้ประกาศข่าวหรือคนเขียนข่าว ควรใช้วิจารณญาณ ในการใช้ถ้อยคำภาษาให้มาก

เนื้อหาในย่อหน้าที่ 3 กล่าวถึงการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์โดยทั่วๆ ไปว่าหลายคนยังขาดความรู้และใช้คำไม่เหมาะสม โดยเฉพาะการใช้คำภาษาต่างประเทศแทนภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติที่ผู้ชมทั่วไปสามารถเข้าใจได้คืออยู่แล้ว นับเป็นการใช้คำภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น

ในย่อหน้าที่ 3 นี้เป็นการกล่าวต่อเนื่องเรื่องวิธีการใช้ภาษาในการรายงานข่าว ความคิดหลักที่ผู้เขียนต้องการสื่อ คือ เรื่องการใช้ภาษาไทยของผู้ประกาศข่าว ที่ควรปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้มีคุณภาพ มีความเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ชมให้มากที่สุด โดยเฉพาะการใช้คำทับศัพท์ หากไม่จำเป็นก็ควรใช้คำไทยดีกว่า เพราะเป็นภาษาที่ผู้ชมทั่วไปสามารถเข้าใจได้ง่าย การอธิบายความคิดหลัก โดยการยกตัวอย่างคำต่างๆ มีความสอดคล้อง สนับสนุนซึ่งกันและกัน น้ำเสียงประชดประชันและติเตียนอย่างได้รสชาติ

การลำดับความคิดในย่อหน้า มีความเกี่ยวเนื่องอยู่ในเรื่องเดียวกัน คือเรื่องการใช้คำภาษาไทย โดยการยกตัวอย่างประกอบ ตามด้วยการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการใช้ภาษาให้มากขึ้น

“ถ้าแฆ” ต้องการเน้นน้ำหนักเนื้อหาให้ต่อเนื่องกับย่อหน้าที่ 1 และย่อหน้าที่ 2 เกี่ยวกับเรื่องสติปัญญาความรู้ของคนทำงานข่าว โดยได้กล่าวไปถึงสถาบันการศึกษาที่คนเหล่านั้นได้เล่าเรียนมา แต่การกล่าวทำนองนี้ ผู้เขียนไม่ได้มีจุดประสงค์จะถามถึงชื่อสถาบันการศึกษาของใครแต่อย่างใด เพียงแต่ต้องการสื่อความหมายว่า การทำงานสະເໝີ່เช่นนี้ เสมือนเป็นคน ไม่มีความรู้ หรือเป็นผู้ไม่มีสถาบันการศึกษา เป็นการวิจารณ์ตามแบบฉบับของ “ถ้าแฆ” ที่มักมีความเอาจริงเอาจัง หากคิดเขียนก็จะใช้น้ำเสียงและคำที่กระทบความรู้สึกให้มากที่สุด ซึ่งหากผู้ถูกติชมรับตนเองก็จะยินดีปรับปรุงตน ทบทวนความรู้ หรืออาจศึกษาวิชาเพิ่มเติม เพื่อมาปรับใช้กับการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

เนื้อหาในย่อหน้าที่ 3 จึงนับว่ามีความสมบูรณ์ทั้งในแง่ของควมมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

ส่วนการสรุปทิ้งท้ายสั้นๆ ในย่อหน้าที่ 4 มีสาระสำคัญย้ำเตือนให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในงานข่าวหันมาพัฒนาตนเอง ศึกษาเรียนรู้ภาษาของตนเองให้เข้าใจองแท้ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า ความโดดเด่นในบทสรุป ยังคงเน้นเรื่องการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าวหรือผู้เขียนข่าวที่ยังมีข้อบกพร่องสมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข

ความสัมพันธ์ในย่อหน้า แต่ละประโยคมีการเรียงลำดับอย่างเหมาะสมโดยกล่าวถึงจุดบกพร่อง ตามด้วยประโยคคำสั่งที่ว่า "...เลิกเสียที่ได้ไหม" และมีคำแนะนำทิ้งท้าย ก่อนที่จะปิดบทความด้วยข้อความที่ยังมีน้ำเสียงประชดประชัน แต่ก็มีความหมายกินใจว่า หากผลงานมีคุณภาพ ผู้ชมย่อมพลอยยินดีและสรรเสริญยกย่อง

ลักษณะการเขียนย่อหน้าของ "ลำเอช" เป็นผลให้บทความมีความสมบูรณ์ในเนื้อเรื่อง ประกอบด้วยความเป็นเอกภาพในเนื้อหา แต่ละย่อหน้าจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน บางแห่งผู้เขียนใช้คำหรือวลีย้ำเน้นข้อความ(สารัตถภาพ) เพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ให้แก่บทความมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นความหลากหลายของเนื้อเรื่อง ยังส่งผลให้บทความเชิงวิจารณ์เปี่ยมด้วยคุณค่าและน่าอ่านมากยิ่งขึ้น

โวหารภาพพจน์

การใช้สำนวนโวหารของนักเขียนแต่ละคน มีลักษณะแตกต่างกัน นักเขียนบางคนนิยมใช้ภาษาสั้นๆ กระชับ สื่อความหมายตรงไปตรงมา บางคนมีแนวการเขียนที่ใช้สำนวนสื่อภาพที่มีชีวิตมีรายละเอียด มีลีลา บางคนถนัดในการใช้สำนวนโวหารแจ่มกร้าว คุณัน (ชลธิชา กลัดอยู่, 2517 : 69)

โวหารหรือภาพพจน์ หมายถึง สำนวนภาษารูปแบบหนึ่ง เกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำด้วยวิธีการต่างๆ ให้ผิดแผกไปจากการเรียงลำดับคำหรือความหมายตามปกติ เพื่อให้เกิดภาพหรือมีความหมายพิเศษ (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 109 - 110)

โวหารภาพพจน์ที่นิยมใช้ในงานเขียน ได้แก่ โวหารอุปมา (Imuendo) โวหารอุปมา (Simile) โวหารอุปลักษณ์ (Metaphor) โวหารบุคลาธิษฐาน (Personification) โวหารอริพจน์ (Hyperbole) โวหารคำพังเพยและสุภาษิต (Locution and Proverb) โวหารเลียนเสียง (Onomatopoeia) โวหารพุดรับเชิงปฏิเสธ (Litotes) โวหารกระตุ้นคำถาม (Interogation) โวหารเหน็บแนม (Sarcasm) และ โวหารเล่นคำ (Pun on word) (จันทานู รอดเหตุภัย, 2526 : 93) การศึกษาบทความเชิงวิจารณ์คอลัมน์ "งานเป็นเงา" พบว่า มีการใช้โวหารชนิดต่างๆ ดังนี้

1. โวหารอุปมา (Simile) คือ การใช้ถ้อยคำอย่างมีชั้นเชิงในการแสดงการเปรียบเทียบ โดยการนำสิ่งที่คล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบ ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพ เกิดอารมณ์หรือความรู้สึกมากยิ่งขึ้น (สังวาลย์ คงจันทร์, 2544 : 7) คำที่ใช้เชื่อมแสดงการเปรียบเทียบกัน ได้แก่ ราว รวกับ ดัง คู่จ คู่จ เหมือน เสมอเหมือน เป็นต้น

การเดินทางไปรับรางวัลของอาจารย์นิธิตราวี ยังได้บรรยายเรื่อง “อุทธยากับชาวญี่ปุ่น” ให้ชาวเมืองฟูกูโอกะฟัง...

นานๆ จะมีโอกาสได้ชื่นชมเรื่องดีๆ อย่างนี้เป็นทางการด้วยเหมือนกัน จึงขอบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ว่าท่ามกลางปัญหายากเย็นแสนเข็ญ ที่ผู้คนจำนวนมากไม่พยายามจะเรียนรู้ข้อเท็จจริงของสถานการณ์ เพื่อเป็นสติกับสังคม ไม่ให้พากันไหลไปกับกระแสบริโภคนิยมหรือกระแสไร้ปัญญา...

คนก้มหน้าก้มตาทำงานหนักเพื่อประโยชน์สังคม ก็ยังถูกพบและมองเห็น รวมทั้งให้คุณค่าจากเพื่อนร่วมทวีป

เหมือนสายฝนแห่งปัญญาโปรยปราย ลงบนแผ่นดินอันแดกกระแง ด้วยอวิชชา ฉะนั้น

(รางวัลฟูกูโอกะ, 22 ต.ค. 42)

ท่ามกลางปัญหาต่างๆ รวมทั้งปัญหาการเอาเปรียบกันในสังคม คนที่ทำงานหนักเพื่อส่วนรวม ก็ยังมีผู้มองเห็นคุณค่าและยกย่องเชิดชูให้ปรากฏ คนคืออย่าง ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ ผู้เขียนเปรียบเป็น “สายฝนแห่งปัญญา” ที่โปรยปรายลงบนแผ่นดินที่ผู้คนกำลังตกอยู่ในสภาวะแห่งความไม่รู้หรือโง่เขลา

ละครกำลังจะจบก็มีข่าวออกมาถึงความตึกความรู้สึก ให้ถอยหลังเข้าคลองกลับไปอีกนับยี่สิบสามสิบปี เมื่อนักศึกษาประท้วงงานจีนนี้ของ นพพล โกมารชุน ว่าเครื่องแบบที่ตัวละครสวมใส่ในชุดนักเรียนนั้น ทำความเสื่อมเสียให้กับสถาบัน เพราะตัวละครกลุ่มที่กล่าวนี้ เป็นตัวละครกลุ่มที่พฤติกรรมแย่ เห็นแก่ตัว วัตถุนิยมและเห็นแก่บริโภคนิยมทั้งสรุปและขยายให้เข้าใจกันได้ง่ายๆ

แสดงว่าเมื่อมาถึงวันนี้ พ.ศ.นี้ เครื่องแบบก็ยังเป็นสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญให้ความเคารพ (จริงหรือเปล่ายังไม่ยืนยัน เพราะเคารพแต่ปากก็ได้ ต้องมีพฤติกรรมพิสูจน์)

...แทนที่จะมาตีสนแยกความจริงกับหนังละครไม่ออก เอาเวลาตึกครองคูดีกว่า ว่าภาวะเลวร้ายของบ้านเมืองขณะนี้ นักศึกษาจะเป็นเทียนปลายตำให้เห็นความสว่างไสวได้บ้างหรือเปล่า...

(คุณชาย จุฬา, 17 ต.ค. 42)

“ถ้าแฆ” วิจารณ์การประท้วงเกี่ยวกับเครื่องแบบนักศึกษาที่ตัวละครสวมใส่ในการแสดง โดยเห็นว่า การที่คนเราจะยอมรับนับถือใคร ควรขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้นั้น มากกว่าจะวัดกันที่เครื่องแบบ หรือสัญลักษณ์ของสถาบัน การประท้วงเรื่องเครื่องแบบภายนอกจึงเป็นเรื่อง ไร้สาระ ในฐานะที่เป็นผู้มีการศึกษาสูง ควรเอาเวลามาคิดและทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองจะดีกว่า โดย “ถ้าแฆ” ตั้งคำถามเปรียบเปรยว่า ในภาวะที่บ้านเมืองกำลังตกต่ำในหลายๆ ด้านขณะนี้ นักศึกษาสามารถใช้สติปัญญาช่วยแก้ปัญหาได้บ้างหรือไม่ โดยใช้โวหารเป็นเชิงเปรียบ นักศึกษาเหมือน “เทียนปลายถ้ำ” หากใช้ปัญญาไปในทางที่เป็นประโยชน์ ก็จะเป็นเสมือนเทียนที่ ส่องสว่างท่ามกลางความมืด เป็นการเปรียบที่ช่วยกระตุ้น และจุดประกายความคิดให้นักศึกษา และผู้อ่านคริกครองถึงบทบาทหน้าที่ของคนที่มีต่อชาติบ้านเมืองให้มากยิ่งขึ้น

2. โวหารอุปลักษณ์ (Metaphor) คือ การเปรียบเทียบสิ่งที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกันกับสิ่ง ที่ต้องการสื่อความหมายเทียบ เพื่อให้เกิดจินตภาพที่กว้างไกล โดยไม่ใช่คำแสดงการเปรียบเทียบ แต่สามารถรับรู้ได้โดยนัยว่าหมายถึงสิ่งใด (สังวาลย์ คงจันทร์, 2544 : 11) โวหารอุปลักษณ์มักไม่มีคำ เชื่อม โยง แต่บางครั้งอาจใช้คำว่า “เป็น” ก็ได้ ดังตัวอย่าง

...การเดินทางเหตุการณ์ระหว่างเมียทางบ้าน กับผัวที่ไปรบ ก็ทำได้อย่างมี
ชั้นเชิง ในการทิ้งภาพแต่ละตอนและมาเชื่อมเข้าด้วยกันกับเรื่องที่เกิดขึ้นไปข้างหน้า
เช่นตอนที่ผัวกลับมาอนกับเมียคืนแรกที่ภาพกระหัด ไปถึงคืนที่เมียออกลูกตาย...
ภาพแต่ละช่วงจะค่อยๆ เกี่ยวผู้ชมขึ้นทีละน้อย ให้รู้สึกถึงความรักของสองผัวเมีย
โดยเฉพาะฝ่ายหญิงที่อุ้มท้อง คอยผัว ไป ดูแล ไร่นาไป และเมื่อถึงแก่ชีวิต การที่ไม่
แสดงหรือไม่เน้นภาพการทำร้ายคนถึงตาย

ทำให้เหตุผลของนางนาคที่ว่า หากไม่ไปยุ่งกับเธอก็คง ไม่วิบัติอย่างนั้น ฟังเข้าใจ
น่าสงสาร มีน้ำหนัก ไม่ใช่ปีศาจร้ายที่เหี้ยวอาละวาดฆ่าคนไม่เลือก...

(นางนาค, 30 ก.ค. 42)

คำว่า “เหี้ยว” ความหมายเดิมคือ ดมให้เค็ดคนนานๆ เพื่อให้งวดให้เปื่อย(ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 197) ตัวอย่างนี้ผู้เขียนใช้คำว่า “เหี้ยว” ที่มักใช้กับการหุงต้มอาหารมาเปรียบเทียบกับ การ โน้มน้ำ อารมณ์ ความรู้สึกของผู้ชมให้เห็นถึงความเข้มข้น ชัดเจนและลึกซึ้ง ในความรักของนางนาคที่มีต่อพ่อมาก สามีของตน

...หนังสือหลังสุดของ...มานพ อุดมเดช คือ ดอกไม้ในทางบิน
เป็นงานเพลงประกอบภาพยนตร์ ฟี มีอนักดนตรี เทวีญุ ทรัพย์แสนยากร ซึ่งทำ
ได้โดดเด่น... ให้อารมณ์ในยามที่ภาพต้องการเสียงดนตรีช่วย และค่อยๆ เြ้าความ
รู้สึกยามที่ภาพกำลังระทึก...

บางครั้งที่ตัวตลกตกในห้วงความคิด เสียงดนตรีก็แผ่ว โผยอยู่แว่วๆ
ยิ่งยามรักและยามเกิดเหตุขัดข้องบนเส้นทางรัก เสียงก็อาจเน้นหนักบ้างเบาบ้าง
ซอกซอนไปใน โศคและความคิดความรู้สึก...

ที่แม้เป็นหนังอุโฆษกรรม ก็ทำให้มีช่วงจังหวะอันงดงามเกิดขึ้นได้
สำหรับการแสดงนั้น มือปืนส่วนใหญ่มักคุยกันด้วยหน้าตาๆ ไม่ค่อยแสดง
อารมณ์ แม้บทสนทนาจะดูตันหยาบคาย อย่างที่คนสนิทๆกันมักจะใช้ก็ตาม...

(ดอกไม้ เทวีญุ, 12 ต.ค. 42)

ประ โยคที่ว่า “มือปืนส่วนใหญ่มักคุยกันด้วยหน้าตาๆ” เป็นความเปรียบที่หมายความว่า
มือปืนส่วนใหญ่มักจะสนทนากันด้วยหน้าตาที่เฉยเมย ไม่มีชีวิตชีวา ผู้เขียนใช้โวหารนี้ เพื่อต้องการ
เปรียบเทียบคำว่าหน้าตานิ่งเฉย ว่าตรงกับลักษณะท่าทางหน้าตาๆนั่นเอง การใช้โวหารเปรียบเทียบใน
ลักษณะนี้ ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจนและสามารถเข้าใจได้ โดยไม่ต้องอธิบายความหมาย
ยืดเยื้อ

...ทำไมเราต้องกระโจนลงไปในทุกซ์ที่เรารู้ก่อนได้นั้น ถึงจะ ได้รู้ แทนที่จะ
ประหยัควเวลาเรียนทุกซ์อื่นๆ...

...นอกจากจะยิ่งแสดงให้เห็นซ้ำ ว่าระบบการเรียนรู้อื่นๆในขอบเขตวิริยะของเรา
สุกร่อน เกียจคร้าน และมักง่ายเต็มที...

(วัฏจักรพ่อ แม่ ลูก, 21 ก.ค. 42)

ผู้เขียนให้ข้อคิดว่าความทุกข์ยากบางอย่าง เช่น ความทุกข์อันเกิดจากปัญหาเสพติด เป็นสิ่งที่
คนเราสามารถหลีกเลี่ยงได้ เพราะปัญหาดังกล่าว เกิดขึ้นซ้ำซากในสังคม โดยมีบทเรียนมากมายให้หลาย
คนได้เรียนรู้ ทั้งจากข่าวสาร บทละคร และในชีวิตจริงของหลายครอบครัว การเปรียบเทียบโดยใช้โวหารที่
ว่า “กระโจนลงไปในทุกซ์” ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพความทุกข์ได้ชัดเจน เมื่อมองเห็นความทุกข์แต่ไม่ใช่สติ
ปัญญาในการยับยั้งป้องกัน ก็เสมือนเป็นการเดินเข้าหาทุกซ์นั้น หรือ “กระโจนลงไปในทุกซ์” ผู้ที่ตกอยู่ใน
ห้วงแห่งปัญหาเสพติด โดยเฉพาะผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองของเยาวชนที่เห็นบทเรียนมามาก จึงนับเป็นผู้ที่

ไม่รู้จักรนำความรู้และบทเรียนต่างๆ มาปรับใช้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาในชีวิตและครอบครัว ดังที่ผู้เขียนใช้โวหารอุปถัมภ์เปรียบเทียบว่า “ระบบการเรียนรู้ในขอบเขตระยะของเราผู้ก่อน เกียรติคุณและมักง่ายเต็มที่...” ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพความบกพร่องด้านการเรียนรู้ของคนในสังคม รวมทั้งผู้ที่อยู่ในสถาบันการศึกษา เกี่ยวข้องกับการอบรมด้านจริยธรรมก็จะได้ข้อคิดในการทบทวนบทบาทของตนเอง นอกจากนี้ผู้อ่านยังได้ข้อเตือนใจว่า การใช้สติปัญญาของคนเราจะพัฒนาให้เกิดประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ของตนเอง หากปล่อยปละละเลย อาจจะต้องพบกับความทุกข์ยาก ทำให้เสียเวลาเสมือนการเดินทางกว่าจะแก้ไขได้ก็อาจสายเกินไป

3. โวหารอุปนัย (Immuendo) หมายถึง กลวิธีในการใช้ภาษาที่ไม่ต้องการบอกเรื่องราวต่างๆ โดยตรง แต่ใช้ภาษาเป็นนัยๆ ซึ่งผู้ฟังอาจอนุมานรู้ความหมายที่แท้จริงได้ การเขียนเป็นนัยๆเช่นนี้ ทำให้เกิดรสและได้น้ำหนักกว่าการบอกตรงๆ (ชำนาญ รอดเหตุภัย, 2526 : 96) “ถ้าแฆ” นำโวหารอุปนัยมาใช้ ดังนี้

...โฆษณาเป็นตัวละครเด่นที่อาจจะแรงและเร็วที่สุด...ไม่ว่าทางบวกหรือทางลบ แต่เราจะไม่ได้เห็นการกระตุ้นในทางบวกเลย เฉพาะ โฆษณาห่วงใยปัญหาสังคมไม่กี่ชิ้น เมื่อเทียบกับงาน โฆษณาทั้งหมด แทบจะ ไม่เป็นเปอร์เซ็นต์
 พุดให้เข้าสมัยนักการเมืองขึ้นชื่อ ข้าราชการคอร์รัปชัน ก็ต้องว่า พม่าชักชวนกัน
 มาเกิดเสียละมั้ง เห็นช่วยกันให้บ้านเมืองฉิบหายเร็วเข้าทุกที
 (ก๊อบปี ไรเตอร์, 22 เม.ย. 42)

จะเห็นได้ว่า “ถ้าแฆ” ใช้ความเปรียบกัน 2 ประเด็น ประเด็นแรกเป็นการเปรียบเทียบการผลิตงานโฆษณาที่ไม่สร้างสรรค์นั้น ว่าเป็นเรื่องที่ทันยุคทันสมัย เหมือนกับมีนักการเมืองขึ้นชื่อโกงกับข้าราชการคอร์รัปชันในปัจจุบันนี้ ส่วนความเปรียบในประเด็นที่สอง คือการเปรียบโดยนัยระหว่างคนไทยที่มีนิสัยขึ้นชื่อ โง่ง ทูจริตและคอร์รัปชัน กับชนชาติพม่าที่เคยทำลายบ้านเมืองไทยย่อยยับ ซึ่งตามประวัติศาสตร์พม่ายกทัพเข้ามายึดกรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองขึ้น และได้เผาทำลายสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น ปราสาท ราชวัง วัดวาอาราม หมู่บ้านตามหัวเมืองต่างๆของไทย อีกทั้งยังเข้าปล้นสะดมทรัพย์สินของมีค่าต่างๆและฉุดคร่าผู้หญิงไป ผู้เขียนเปรียบเทียบลักษณะการกระทำดังกล่าวของชาวพม่า ว่าเหมือนกับการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองและข้าราชการไทย และไม่ต่างไปจากการทำงานที่ขาดความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ทำงานโฆษณา การกระทำเหล่านี้ล้วนเป็นการทำลายชาติบ้านเมืองให้ล่มสลายเร็วเข้าทุกที

... สื่อสารมวลชนจะพูดความจริงเกี่ยวกับเครื่องสำอางอย่างไร ในเมื่อเครื่องสำอางเป็นผู้ซื้อพื้นที่โฆษณา สื่อสารมวลชนจะพูดความจริงเกี่ยวกับเครื่องอุปโภคบริโภค ลักษณะ ไหน ในเมื่อสินค้าเหล่านั้นเป็นผู้ซื้อพื้นที่โฆษณา

เราทำหนังสือหลายยังมีจิตใจคิดเกี่ยวกับเรื่องคิงามในสังคมอยู่อีกหรือ ในเมื่อคนทำงานเกี่ยวกับเด็กโดยตรง เพื่อให้ประ โยชน์แก่พวกเขา ให้พวกเขาเติบโตอย่างมีคุณค่าทั้งต่อตัวเองและต่อสังคม กลับเป็นคนทำมาหากินกับเด็กเสียเอง ไม่ว่าสมคบกันฉ้อโกงเรื่องตำราเรียน เรื่องชุดนักเรียน เรื่องอุปกรณ์การเรียนการสอน ฯลฯ

เราเห็นโรงเรียนแต่นั้นไม่ใช่โรงเรียนอีกต่อไป เราเห็นวัดแต่นั้นเป็นวัดจริงหรือไม่ ยังน่าสงสัย เราอยู่ร่วมกันเป็นสังคม แต่เราเห็นสังคมนี้อย่างไร...

(เหยื่อ โฆษณา, 16 มิ.ย. 42)

เนื้อหาดังตัวอย่าง กล่าวถึงความคิงามในสังคมทุกวันนี้ นับวันจะลดน้อยลงไปทุกที โดยมีสาเหตุพื้นฐานมาจากจิตใจของคนในสังคมที่เห็นแก่ประ โยชน์ส่วนตนมากจนเกินไป “ถ้าแฆ” นำคำว่า “เห็น” มาเขียนในเชิงเล่นคำ เพื่อบอกความหมายโดยนัย ให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของสิ่งที่กล่าวถึง พร้อมทั้งคิดหาคำตอบว่า สิ่งที่แตกต่างกันเห็นด้วยตาและเข้าใจความหมายไปในทางที่ดีนั้น แท้จริงแล้วเชื่อถือได้แค่ไหน หรือมีความหมายอื่นแอบแฝงอยู่หรือไม่ สังคมที่อยู่รอบตัวมีสิ่งคิงามหลงเหลือให้มองเห็นมากนักน้อยเพียงใด

... โลกของคนตรีในเมืองไทยมิใช่เป็นโลกที่คับแคบเลย สำหรับความสามารถของนักคนตรี ตรงกันข้าม เราก็เห็นๆกันอยู่ว่าเรามีนักคนตรีทำงานระดับสากลหรือระดับโลกได้อยู่

แต่โลกของธุรกิจคนตรี กลับใหญ่กว่าโลกของคนตรีทั้งๆที่คับแคบกว่าในหนทางสร้างสรรค์ หรือความคิดที่จะสร้างสรรค์โลกคนตรีของไทยให้ระบือลือลั่น การคนตรีในบ้านเราจึงยังไม่ไปไหน เพราะทิศทางเมืองแรกมุ่งอยู่แต่กับการทำเงิน เป็นประการสำคัญ...

(แจมเบอร์ คอนเสิร์ต, 30 มิ.ย. 42)

ความหมายโดยนัย “ถ้าแฆ” กล่าวถึงการสร้างสรรค์ศิลปะการคนตรีในเมืองไทยว่า ไม่ได้คับแคบเลย แต่เนื่องจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับคนตรี มีจุดประสงค์เพื่อหวังผลกำไรเป็นสำคัญ โลกของธุรกิจจึงมีอำนาจเหนือกว่าหรือเป็นโลกที่กว้างใหญ่กว่า มีผลทำให้การคนตรีในเมืองไทยไม่พัฒนาเท่าที่ควรจะเป็น

การกล่าวถึงวงการดนตรีไม่ใช่เรื่องใหม่ เพราะมีผู้ที่กล่าววิจารณ์อยู่เสมอ ดังนั้น หากผู้เขียนไม่ใช่ตำนาน ไวยาหารที่แปลกใหม่ หรือใช้ถ้อยคำอันจูงใจ ย่อมไม่น่าสนใจ การใช้ไวยาหารอุปนัย ทำให้งานเขียนโดดเด่น ขึ้น เนื่องจากการเล่นคำตำนาน ช่วยทำให้เกิดอรรถรสในทางภาษา และทำให้ผู้อ่านต้องใช้ความคิด เพื่อ ค้นหาความหมายที่แฝงอยู่นั้น และติดตามแนวคิดของผู้เขียนได้โดยตลอดเรื่อง

...ถ้ามีลูกเกิดมาเป็นชาย พ่อหรือแม่มันหากเสียๆหน่อยก็บอกลูกว่าพินๆ
ไปเลยลูก แล้วถ้าใครเป็นพ่อเป็นแม่ที่มีลูกเป็นหญิงอายุไม่ทันโตก็ถูกพินมา จะ
ได้ตอบกลับ ไปอย่างไร...

(เด็กเสียดคนโครชบใจ, 1 มิ.ย. 42)

คำว่า “พิน” ความหมายตามพจนานุกรมมี 2 ความหมาย ความหมายแรก หมายถึง เอาของมีคม เช่นดาบฟาดลงไป, โดยปริยายหมายถึงอาการที่คล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น เอามือพิน และ ความหมายที่ 2 หมายถึง กระจกเป็นซี่ๆ คล้ายกัน ก็เรียกว่า พิน เช่น พินเลื้อย พินจักร (ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 2539 : 613) แต่ความหมายที่ผู้เขียนใช้ ในที่นี้มีความหมายโดยนัยสื่อถึงการล่วงเกินทำลายพรหมจรรย์ของผู้หญิง โดยความคิดที่ว่าเป็นเรื่องสนุกสำหรับเพศชาย

4. ไวยาหารปฏิบัติหรือ ไวยาหารคำถาม (Rhetorical question) คือการใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ เป็นการถามเพื่อเรียกร้องความสนใจหรือกระตุ้นให้คิด (วารุณี พลบูรณ์, 2544 : 14) “ถ้าแซ่” นำไวยาหารปฏิบัติมาใช้ ดังนี้

...ยกเว้นยี่หื้ออาจารย์เปรื่องรายเดียว ค่าจากราคาที่ทุกคนเห็นนั้น ทำให้ดิออก
ชกตัวเองได้ เมื่อเปรียบเทียบกับ มือกับยี่หื้อผู้เขียนในแกลเลอรีทั่วไป แล้วพลาดการ
สนับสนุนคำผี มือที่เห็น
เมื่อไหร่จะแสดงหนที่ 3

(กลุ่ม 60 - 70, 18 พ.ย. 42)

การตั้งคำถามว่า “เมื่อไหร่จะแสดงหนที่ 3” ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจว่า ในขณะที่กำลังมีการแสดงภาพเขียนของศิลปินผู้สูงอายุ เปรื่อง เปลียนสายสืบ พลกฤษณ พลจันทร์ สมบัติ เทพหัสดิน ณ อยุธยา สุภักดิ์ อนุกุล และภาณี มีทองคำ ถ้าผู้ชมพลาดงานแสดงครั้งที่ 2 ที่กำลังจัดขึ้นนี้ ก็คงต้องรอไปอีกนานกว่าจะได้ชมอีก โดยเฉพาะผีมือการวาดภาพของอาจารย์เปรื่อง เปลียนสายสืบนั้นมีความงดงาม สำหรับผู้ที่

พลาดการเข้าชมในครั้งนี้ อาจจะต้องเสียค่ายไปอีกนาน

...ท่ามกลางเสียงดนตรีที่ลอกเลียนฝรั่งกันมาชนิด ไม่ลืมหูลืมตา ลืมคิดว่าคนก็มี
ปัญญาอยู่กับตัว ในยุคสมัยที่มีคบอดไปหมดเพราะเงินตัวเดียวนี้

...หากงานที่ไทยรังสรรค์เองด้วยฝีมือ ไม่ถูกนำมาช่วยสนับสนุนแล้วจะให้ถึง
ชั้นมะพร้าวแฉะสุราษฏร์ชุมพรที่โหนดมาฟัง

จริงไหม

(อันดามัน ชั้น, 5 ม.ค. 42)

“ถ้าแฆ” กล่าวถึง ศิลปินไทยว่ามีความสามารถ แต่มักไปเลียนแบบคนตรีต่างประเทศกันมาก
เกินไป เพราะคิดว่างานคนตรีที่คนไทยทำเองนั้น อาจจะไม่ประสบความสำเร็จเชิงธุรกิจ จึงได้ตั้งคำถามให้
ผู้อ่านคิดว่า ถ้าคนไทยไม่คิดสนับสนุนผลงานของคนไทยด้วยตัวเอง แล้วจะให้ถึงชั้นมะพร้าวที่โหนดมาฟัง
เป็นการตั้งคำถามอย่าง ไม่ต้องการคำตอบ เพราะคำตอบชัดเจนอยู่แล้วว่า คนไทยต้องสนับสนุนผลงานคน
ไทยด้วยตัวเอง ผลงานจึงจะอยู่ได้ การตั้งคำถามลักษณะนี้เป็นการประชดประชัน เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่าน
เปลี่ยนแปลงความคิด และการกระทำเดิม ไหวหารนี้ทำให้การเสนอความคิดเห็นมีความเข้มข้นหรือมีพลัง
ในการสื่อสาร

...เป็นหนังสือที่ได้เพลิดเพลิน อิ่มอกอิ่มใจกับชีวิตได้เรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะบรรยากาศ
ของเมืองเล็กๆที่เห็นแล้วถอนหายใจว่าทำไมบ้านเราไม่มีเมืองเล็กเมืองน้อยอย่างนี้บ้าง

(โฮป โพลทส์, 26 ก.พ. 42)

ไหวหารตั้งคำถามว่า “ทำไมบ้านเราไม่มีเมืองเล็กเมืองน้อยอย่างนี้บ้าง” นั้น มีที่มาจากผู้เขียนที่
ได้ชมภาพยนตร์เรื่อง “โฮป โพลทส์” แล้วมีความรู้สึก ว่าฉากของเมืองเล็กๆ ที่เต็มไปด้วยบรรยากาศ
รื่นรมย์อย่างในภาพยนตร์นั้น ทำไมในประเทศไทยจึงไม่มีภาพบรรยากาศเช่นนั้นบ้าง การตั้งเป็นคำถาม
ลักษณะนี้ สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้เขียน ที่ต้องการมีเมืองเล็กๆที่น่าอยู่เหมือนในภาพยนตร์บ้าง

การใช้ไหวหารปฏิบัติ หรือ ไหวหารคำถาม เป็นการย้าให้ผู้อ่านได้คิดพิจารณา และเชื่อตาม
ความคิดเห็นที่ผู้เขียนเสนอไว้ ไหวหารคำถามจึงเป็นการเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านให้เกิดความรู้สึก
เห็นด้วยและคล้อยตามความคิดของผู้เขียนนั่นเอง

5. ไวยากรณ์คำพังเพยและสุภาษิต (Locution and Proverb) หมายถึง การกล่าวข้อความโดยการนำไปเทียบเคียงกับคำพังเพยสุภาษิต เพื่อให้ข้อความมีน้ำหนักและเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (ชำนาญ รอดเหตุภัย, 2526 : 98) “ลำแข” นำไวยากรณ์คำพังเพยและสุภาษิตมาใช้ ดังนี้

...ปัญหาการหัวชน ทำแท้งเถื่อน มาตัวตาย ตามมาเป็น ดินพอกหางหมู ที่อย่าว่าแต่
รัฐจะแก้ไขได้ยาก แม้จนคนที่สร้างสิ่งเร้าเหล่านั้น แต่คิดก็น่าตกใจแล้ว...

(ไช่เลย, 13 พ.ย. 42)

“ดินพอกหางหมู” เป็นสำนวนที่ใช้เปรียบกับการทำงานที่คั่งค้างพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ สำนวน
ไวยากรณ์นี้มีที่มาจากการสังเกตธรรมชาติของหมูที่ชอบนอนในดินที่ขึ้นและ เมื่อลุกขึ้นก็จะมีดินติดที่ตัวและ
ปลายหาง ดินที่ปลายหางนี้เมื่อแห้งก็จะเกาะติดแน่น ยิ่งนานวันเข้าดินจะพอกหนาขึ้นเรื่อยๆจนเป็นก้อนโต
คนในสมัยก่อนจึงนำไปเปรียบเทียบกับคนที่มีงานคั่งค้าง ไม่ทอยยทำให้เสร็จไป งานจึงสะสมมากขึ้นจน
ทำไม่ทันตามเวลาที่กำหนดนั่นเอง

สำนวนดังกล่าว ผู้เขียนนำมาใช้เปรียบเทียบกับปัญหาการทำแท้งเถื่อนและการฆ่าตัวตาย ใน
สังคมปัจจุบัน ว่ามีแต่จะเพิ่มปริมาณมากขึ้นเป็นทวีคูณ ถึงขั้นขนาดรัฐบาลก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหานี้
ได้ คำว่า “ดินพอกหางหมู” ในที่นี้ ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจนมากกว่าปัญหาดังกล่าวนี้เพิ่มมา
ขึ้นเพียงใด ถ้าใช้คำอื่นแทนผู้อ่านก็อาจเข้าใจ แต่อาจจะนึกภาพไม่ออก แต่ถ้าใช้คำว่า “ดินพอกหางหมู”
ผู้อ่านสามารถมองเห็นภาพได้เร็วและชัดเจนยิ่งขึ้น

...เรื่องแรกคือเรื่องที่ ตัดไฟแต่ต้นลม ได้ แต่ไม่ช่วยกันทำ ทั้งฝ่ายปราบปราม
และฝ่ายป้องกันคือสถานศึกษา เรื่องที่นักเรียนฆ่านักเรียนต่างๆที่ ไม่รู้จักกันอย่าง
โหดเหี้ยม เพียงแค่ออกกำลังกายคนละ โรงเรียนคนละสีเท่านั้น..

(โฆษณาสตาร์วอร์ส, 24 มิ.ย. 42)

“ตัดไฟแต่ต้นลม” หมายถึง ตัดต้นเหตุเพื่อไม่ให้เหตุการณ์ลุกลามต่อไป ผู้เขียนใช้ไวยากรณ์คำพังเพย
ว่า “ตัดไฟแต่ต้นลม” เพื่อต้องการสื่อให้เห็นว่า เหตุการณ์ที่นักเรียนต่างโรงเรียนก่อเหตุวิวาทและฆ่ากัน
ตาย เป็นปัญหาที่ควบคุมได้ และควรแก้ที่ต้นเหตุเสียแต่เนิ่นๆ โดยผู้เขียนนำพังเพยว่า “ตัดไฟแต่ต้นลม” มา
ใช้ในบทความ เพื่อต้องการเปรียบเทียบกับเหตุการณ์จริง การใช้ไวยากรณ์ลักษณะนี้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น
เพราะคนส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับคำพังเพยอยู่แล้ว

...คุณปู่คุณย่าเหล่านี้ส่วนใหญ่ เกษียณอายุแล้ว จากการเป็นครูบาอาจารย์
ข้าราชการกระทรวงเกษตรบ้าง...

แต่ภูมิหลังที่คล้ายคลึงกันก็คือ แทบทั้งหมดล้วนเคยเป็นศิษย์ อาจารย์ศิลป์ พีระศรี
หรือเป็นศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศิลปากรมา ดังนั้นเรื่องฝีมือลายมือไม่ต้องสงสัย จึงแก
ยิ่งเผด็จอย่างไรก็อย่างนั้น...

แรกก่อตั้งกลุ่มกันแสดงงานเมื่อปีที่แล้ว ก็ได้รับความสนใจล้นหลาม จนทำให้
ต้องเปิดรับสมาชิกสมาชิกขึ้น จัดงานแสดงใหม่ คราวนี้... โดยมีเงื่อนไขเพียงต้องอายุ
60 ปีขึ้นไปเป็นใช้ได้...

(กลุ่ม 60 - 70, 18 พ.ย. 42)

ประ โยค “ดังนั้นเรื่องฝีมือลายมือไม่ต้องสงสัย จึงแกยิ่งเผด็จอย่างไรก็อย่างนั้น” ผู้เขียนกล่าว
เปรียบเทียบเชิงยกย่องผลงานศิลปะของจิตรกรต่างสาขาอาชีพที่อยู่ในวัยเกษียณ โดยยกย่องจิตรกรเหล่านี้
ว่ายังมีชั้นเชิงและมีมือที่ดูเหมือนแก่กล้าตามวัยที่เพิ่มขึ้น เปรียบเหมือนกับจิงที่ยิ่งแก่ก็ยิ่งเผด็จ และยังเป็นยา
คิอีกด้วย การเปรียบเทียบโดยใช้โวหารเช่นนี้ ทำให้เกิดอรรถรสมากกว่ากล่าวโดยใช้ถ้อยคำธรรมดา ใ้
ความหมายครอบคลุม อีกทั้งยังทำให้น่าสนใจ และสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง

6. โวหารอติพจน์ (Hyperbole) คือ โวหารเปรียบเทียบกล่าวเกินจริง เน้นอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าเหตุผล
(สมเชื้อ เวชสุวรรณ, 2542 : 109)

...ดวงดาว จารุจินดา ผู้เป็นแม่ที่พลังอันรุนแรงระเบิดออกมาได้ถล่มทลายได้ทุก
เวลาที่ต้องการตามบท ทั้งที่กำสรวลและที่สงบระงับอารมณ์...

(วิภูจักรพ้อ แม่ ลูก, 21 ก.ค. 42)

ละครเรื่อง “ข้ามสี่พันคร” ดวงดาว จารุจินดา ได้รับบทเป็นแม่ที่ต้องแบกรับปัญหาที่เกิดขึ้นใน
ครอบครัว ทั้งเรื่องลูกชายคิดยาเสพติดและเรื่องความไม่เข้าใจกันระหว่างพ่อ แม่ ลูก การแสดงออกทาง
อารมณ์ของดวงดาว มีความชัดเจนเข้มข้น เข้าถึงบทบาท ไม่ว่าจะได้รับบทที่แสดง ออกถึงความเศร้าหรือ
เสียใจ หรือบทที่ต้องเก็บกดอารมณ์ความรู้สึก เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพและเข้าใจบทบาทตัวละคร “ลำเจ”
ใช้ข้อความที่กล่าวถึงอารมณ์ ความรู้สึกของตัวละคร ว่าเหมือนพลังอันรุนแรงที่พร้อมจะระเบิดออกมาได้
ทุกเวลา โดยใช้การกล่าวเกินจริงว่าระเบิดอย่าง “ถล่มทลาย” เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกอัน

รุนแรงของตัวละคร ผู้มีบทบาทหน้าที่เป็นแม่ที่ไม่สามารถหาทางออก เพื่อแก้ปัญหาให้แก่ลูกและครอบครัวได้

7. โวหารบุคคลาธิษฐาน (Personification) คือ การใช้คำเปรียบเทียบที่เกิดจากการสมมุติสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม หรือเป็นการสร้างวิญญูณให้แก่สิ่งที่ไม่มีชีวิต ทำให้ผู้อ่านคิดหรือสร้างจินตนาการได้กว้างไกลออกไป (สมเชื้อ เวชสุวรรณ, 2542 : 112)

...เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจติดลบเป็นเหตุให้สินค้าที่เคยมีเงินหว่าน โฆษณาไป
ทั่วรายการต่างๆ ต้องเข้มงวดเลือกสรรรายการ... ก่อนจะวางโฆษณาไป
เหลือเป็นเงินจำนวนหนึ่งหรือก้อนเดียว ที่รายการต่างๆ ต้องช่วงชิงกัน หลังจาก
ละครโทรทัศน์หลังข่าวกวาดเอาเงินส่วนใหญ่ไปหมดแล้ว...

(ทำไมต้องเกมโชว์, 2 มิ.ย. 42)

“ลำแฆ” นำละครโทรทัศน์มาแสดงพฤติกรรมการรับเงินจากผู้ชม ด้วยการใช้คำว่า “กวาด” เสมือนว่าละครโทรทัศน์มีชีวิตจิตใจ

จากการศึกษาโวหารภาพพจน์ในบทความเชิงวิจารณ์ในคอลัมน์ “งานเป็นเงา” ของ ‘ลำแฆ’ พบว่า โวหารภาพพจน์มีส่วนช่วยทำให้ภาษามีอรรถรสน่าฟัง น่าสนใจและน่าคิด อีกทั้งยังเป็นการใช้ภาษาที่กะทัดรัด ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกเห็นภาพและเข้าใจเนื้อหาสาระ ได้ชัดเจน โดยที่ผู้เขียนไม่ต้องกล่าวอย่างละเอียดคืบคาว

น้ำเสียง

น้ำเสียงหรือหางเสียง เป็นภาษาที่ไม่ได้เขียนและไม่ได้พูดด้วยถ้อยคำตรงๆ หรือแสดงด้วยท่าทาง แต่เป็นภาษาที่เกิดจากลักษณะการเปล่งเสียงของผู้พูด หากในกรณีที่เป็นงานเขียนจะจับหางเสียงได้จากการอ่านข้อความ “ระหว่างบรรทัด” คือเราจะต้องอ่านทุกคำ ทุกประโยค และทุกหน้าของหนังสืออย่างละเอียดถี่ถ้วน มิฉะนั้นจะจับหางเสียงไม่ได้เลย เมื่อจับไม่ได้ก็ไม่อาจเข้าใจเรื่องราวของงานประพันธ์หรือทัศนคติของผู้เขียน หรืออาจเข้าใจผิดหมดก็ได้ นักเขียนแต่ละคนมีวิธีสื่อความหมายด้วยน้ำเสียงหลายวิธี นอกเหนือจากการเขียนการพูดอย่างตรงไปตรงมา (วิภา กงกะนันทน์, 2522 : 142 - 147) น้ำเสียงของคำเป็นเครื่องมือให้ผู้อ่านทราบความคิดของผู้เขียน ว่ามีความรู้สึกอย่างไรต่อสิ่งที่กล่าวถึง (ประคอง เจริญจิตรกรรม, 2539 : 81) น้ำเสียงที่ปรากฏในบทความเชิงวิจารณ์ของ “ลำแฆ” มีดังนี้

1. น้ำเสียงลากกลาง

บทความเชิงวิจารณ์เป็นบทความที่เน้นแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนอาจใช้น้ำเสียงลากกลาง ในบทความเชิงวิจารณ์ เพื่อกระตุ้นหรือโน้มน้าวชักนำให้ผู้อ่านเกิดสำนึกร่วม และประพฤติปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ผู้เขียนต้องการ โดยการใช้น้ำเสียงลากกลางควรมีลักษณะที่ไม่ทำให้อ่านขุ่นเคืองใจ เป็นวิธีการกระตุ้นเตือนอย่างสุภาพ แต่กินใจยิ่ง (นุริย์ ธนทรวรรณ, 2529 : 148)

บทความในคอลัมน์ “งานเป็นเงา” บางเรื่องที่มีงานวิจารณ์ข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในการทำงานของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือการงานในแวดวงสังคมทั่วไป ผู้เขียนมักใช้น้ำเสียงติเตียนอย่างตรงไปตรงมา โดยจงใจให้กระทบความรู้สึกของผู้อ่านและผู้ถูกตำหนิโดยตรง นอกจากจะเป็นการเพิ่มน้ำหนักของเรื่องแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดการตระหนักถึงและการปรับปรุงในทางสร้างสรรค์ ทั้งในด้านบุคคลและส่วนรวม ย่อมนับเป็นความสำเร็จในการสื่อสารตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการ

...การประกวดนางงาม ไม่มีประโยชน์อะไรเลยหรือ

...ใช่ ไม่มีประโยชน์อะไรเลย...ต่างอะไรกับการประกวดม้า ประกวดแมว ซึ่งเป็นการประกวดรูปเหมือนกัน เพียงแต่คนพูดภาษาคนสื่อสารกัน ได้ ก็เพิ่มการให้คะแนน คนที่พูดจากหูคนฟังด้วยกันกว่าขึ้นมา ก็เท่านั้นเอง

ประโยชน์ตรงๆ สำหรับกองเชียร์ประเภทสองกลองนั้น ผู้ได้ประโยชน์เขารู้กันแต่แรกแล้ว อย่าไปเสียเวลาพูดเรื่องความงามภายในภายนอกให้เขาฟังเลย ถ้าเขาสนใจความงามภายในจริง, เขาไม่มานั่งสองคูหนุๆกันอยู่หรอก...

(นางงาม, 2 เม.ย. 42)

ใจความในบทความ “ถ้าแจะ” ย้ำเรื่องประโยชน์จากการประกวดนางงามด้วยน้ำเสียงเยาะเย้ยหรือลากกลาง ว่าเป็นเพียงเรื่องผลประโยชน์ในทางธุรกิจเท่านั้น โดยใช้ผู้หญิงเป็นเครื่องมือ ไม่ได้ก่อประโยชน์ในทางที่ทำให้ผู้คนตระหนักถึงความงามภายในอย่างที่กล่าวไว้ในวัตถุประสงค์ของการจัดประกวดแต่อย่างใด อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมผู้ที่ชอบฉวยโอกาสให้กระทำการในทางไม่สุภาพ โดยเห็นเป็นเรื่องสนุกอีกด้วย

เนื้อหาเรื่องการประกวดนางงามนี้ ทุกๆปี ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันมากอยู่แล้วซึ่งกระแสนี้เองนั้นก็ไม่ได้ทำให้วงการนางงามเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรมากนัก ดังนั้นการติเตียนในเรื่องดังกล่าว หากไม่ใช้น้ำเสียงเชิงลากกลางเยาะเย้ยและรุนแรงมากพอ ข้อเขียนก็จะไม่น่าสนใจเท่าที่ควร การใช้น้ำเสียงเช่นนี้จึงน่าจะเกิดผลในทางโน้มน้าวใจไม่เพียงชี้ให้ผู้อ่านทำความเข้าใจและเห็นคล้อยตาม แต่ยังมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอีกด้วย อย่างน้อยการประกวดครั้งต่อไป อาจมีการตั้งกฎ

กตिकाใหม่ ๆ เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น

...ดังนั้น คำถามที่ไปถามหมอควรจะเป็นอย่างไร เป็นอย่างไร ไม่รู้ รู้แต่ว่าหมอรุนคองงๆ และเซ็งๆ กับคำถามเหมือนกัน เพราะได้ตอบมาอย่างที่เราจินตนาการไปนั่นเองว่าจะให้หมอมารับคนฉิบยาคไทยให้ตอบได้อย่างไร หมอเป็นคนรักษาและช่วยชีวิตคน

แต่นั้นก็ยังไม่ได้แก้เท่ากับที่คนอ่านข่าวชาย แกรมท้ายคำปรารภไว้ท้ายข่าวอย่างเด็ดขาดว่า ครบ, ต่อไปนี่เราก็ต้องมาลุ้นกันว่า ใครจะเป็นรายแรกที่ถูกฉิบยา

พูดเหมือนพิธีกรรมไสว ที่กำลังเร้าผู้ชมให้ติดตามว่าใครจะได้รับรางวัล ไม่มีผิดเพียงแต่สติปัญญาเท่านั้นที่ต่างกันหน่อย

ชาวบ้านและเพื่อนสื่อมวลชนหน้าต่างบ้านเทิง บ่นกันไม่รู้จะบ่นอย่างไรแล้วเรื่องอ่านข่าวก็อ่านไปเถอะ อย่าได้มาแสดงความคิดเห็นท้ายข่าว หรือซุ่มตลกๆ อะไรที่คิดว่ามันๆ มาแถมท้าย เพราะไม่เคยได้เรื่องเลยสักครั้ง และประทานโทษไม่ใช่หน้าที่ด้วย

(คิดหน่อยเถอะ, 25 พ.ค. 42)

“ถ้าแห” คิงสื่อมวลชนให้มีความรอบคอบในการตั้งคำถาม โดยเฉพาะในเรื่องที่ละเอียดอ่อนเกี่ยวข้องกับหลักศีลธรรม เพราะหากถามไม่ถูกกาลเทศะ นอกจากจะไม่เกิดประโยชน์และไม่ได้คำตอบตามที่ต้องการแล้ว ยังอาจทำให้ผู้สัมภาษณ์เกิดความไม่พึงพอใจได้

ส่วนผู้ประกาศข่าวก็ต้องทบทวนบทบาทของตน ในการแสดงความคิดเห็นท้ายข่าว เพราะความเห็นนั้น บ่อยครั้งนอกจากจะไม่เกิดประโยชน์อันใดแล้ว ยังฟังดูไม่สอดคล้องกับเนื้อหา จึงไม่ได้เป็นการส่งเสริมเนื้อหาหรือสร้างสรรค์แต่อย่างใด

ถ้อยคำส่วนท้ายข่าว แสดงถึงความค้อยทางสติปัญญาของผู้พูด นำเสียงโดยรวมแสดงการถากถาง เยาะเย้ย เพื่อกระตุ้นเตือนผู้อ่านข่าวและทำให้ผู้อ่านได้ติดตาม

อย่างทีมฟุตบอลฮอลแลนด์ที่ออกเสียงกันเป็นวรรคเป็นเวรเป็นสิบๆปีว่าเฟเนอูร์ นั้น เขาก็อ่านว่าไฟร์ นอร์ด หรือทีมเอแจกซ์ เขาก็เรียกว่า ฮายเอกซ์

ทีอย่างนี้ทำไมไม่ไปศึกษาค้นคว้ามาให้ผู้บริโภคนำเขาได้ประโยชน์

นี่รู้แค่คำสองคำๆปลาๆ ก็พูดใส่ในข่าวอยู่นั้นแล้ว ไม่ยอมหยุดปาก เดียว สกอร์ เดียวสกอร์ เหมือนกับภาษาพ่อแม่ตัวเองไม่มีคำที่จะใช้...

(ชะ โงกดูเงา, 14 พ.ค. 42)

“ถ้าแฆ” ใช้น้ำเสียงคำหยาบผู้ประกาศข่าวค่อนข้างรุนแรง ในเรื่องการอ่านคำผิด โดยไม่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าให้เกิดความถูกต้อง โดยเฉพาะคำยืม ซึ่งไม่ใช่ภาษาของตนเอง แต่กลับใช้อยู่ตลอดเวลาแบบผิดๆ ใช้นานเกินไปจนเหมือนกับว่าไม่มีภาษาประจำชาติเป็นของตนเอง

จากตัวอย่างทั้ง 2 ตัวอย่างข้างต้น นอกจากจะใช้น้ำเสียงคำหยาบผู้ประกาศข่าวแล้ว ยังหมายรวมไปถึงผู้เขียนหรือผู้ผลิตข่าวอีกด้วย ด้วยการชี้ให้เห็นข้อบกพร่องในเรื่องการใช้ภาษาของสื่อมวลชนที่ยังขาดการพัฒนา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้บริโภค และชี้ไปยังอยู่กับที่ ด้วยการใช้ถ้อยคำกล่าวไปถึงเทือกเถาเหล่ากอและกล่าวเป็นเชิงดูหมิ่นความรู้ความสามารถ มีน้ำเสียงขี้แค้นที่ดูรุนแรง เพื่อจะชักจูงให้เกิดผลสะท้อนในการพัฒนาปรับปรุง และเกิดความรับผิดชอบในการทำงานของสื่อมากยิ่งขึ้น

น้ำเสียงเชิงคำหยาบถากถางนี้ นับว่าเหมาะสมกับเนื้อหา โดยเฉพาะเนื้อหาบางเรื่อง ซึ่งบางคนอาจมองข้ามไม่ได้ให้ความสำคัญ แต่เมื่อมีผู้ท้วงติงโดยใช้น้ำเสียงอันจริงจัง ก็ยอมทำให้เรื่องนั้นๆ น่าสนใจ น่าติดตามสมดังจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วยอมทำให้การสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านมีความเข้มข้นและเกิดประสิทธิผล

2. น้ำเสียงประชดประชัน

การใช้น้ำเสียงประชดประชันมีปรากฏทั่วไปในงานเขียนประเภทบทวิจารณ์ ซึ่งจะสังเกตไม่ได้จากคำหรือข้อความสั้นๆ แต่จะทราบได้จากการอ่านข้อความทั้งหมด ความหมายจากน้ำเสียงประชดประชันจะต้องอาศัยการตีความ ไม่ใช่ความหมายตรงๆ (นุจรีย์ สุนทรวรรณ, 2529 : 154)

...ส่วนวิธีการอ่านแบบฝรั่ง แม้แต่ราชการก็ยังใช้ไวยากรณ์ของเขา ว่า “200 มิลลิกรัมต่อวัน” แทนที่จะเป็น ไวยากรณ์ไทย “คนละ 200 มิลลิกรัมต่อวัน” หากใครให้เหตุผลง่ายๆ กลับมาในข้อนี้ว่าอย่างไรก็ตาม ที่ควรให้ใช้กันต่อไปตามความสะดวกเช่นเดียวกับ “อี สิบพันล้าน” แทนที่จะเป็น “สองหมื่นล้าน”

ก็อย่ามีไวยากรณ์ของเราเองเสียเลยดีไหม เพราะไม่เข้าท่าเท่าไวยากรณ์นอก เปลี่ยนไปใช้ของเขาเสียให้หมด ง่ายกว่า เท่าว่า

หรือการอ่านออกเสียง สับปะคา (สับคาห์) และ โคค สะ นา (โฆษณา) ที่ยังหลงเหลืออยู่ได้ถึง พ.ศ. 2000

(ส่งท้ายคำไทย, 22 ธ.ค. 42)

น้ำเสียงประชดประชันกล่าวกระทบกระเทือนเปรียบเปรยว่า คนไทยใช้ภาษาไทยไม่ถูกหลักไวยากรณ์ไทย ที่ใช้กันอยู่ขณะนี้เหมือน ไวยากรณ์ของต่างประเทศมากกว่า ดังนั้น “ถ้าแฆ” จึงเสนอแนะ

แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการเสนออย่างประชดประชันให้เลิกใช้หลักไวยากรณ์ของไทย แล้วหันไปใช้แบบของต่างประเทศเพราะดีกว่า และง่ายกว่าการชักจูงให้คนไทยหันมาใส่ใจกับการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของตนเอง

... ไม่น่าสงสัยเลย เมื่อเราเหลียวดูสภาพการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ที่แวดล้อมเราอยู่ โดยเฉพาะว่ากันที่พระศาสนา ที่มีแต่เปลือกกระพี้ของพิธีกรรม เต็มบ้านเต็มเมือง เห็นง่ายที่สุดก็เมื่อ วันวิสาขบูชา ที่ผ่านมานี้เอง จากรายงานข่าวของ ไอทีวี ที่รายงานถึงวันสำคัญในพระพุทธศาสนา ประชาชนก็พากันมาทำบุญตักบาตรกันในตอนเช้า เวียนเทียนกัน ในตอนค่ำ เป็นวันสำคัญที่ประชาชนจะร่วมกันทำพิธีกรรมทางศาสนาโดยพร้อมเพรียง

พูดถึงวันสำคัญอยู่สองสามหน พูดถึงพิธีกรรมอยู่คำสองคำ ยังคิดน้อยที่อุตถาห์บอกได้ว่า เป็นวันประสูติ ครีส์ตัส และปรินิพพาน

แต่ก็บอกเท่านั้นเอง คล้ายๆกัน ไปหมดทุกอย่าง ยังไม่มีใครบอกเนื้อหาของวันนี้ได้เลย ว่าเราทำบุญ เป็นพุทธบูชาในวันนี้ทำไม...

(อย่างนี้เอง, 3 มิ.ย. 42)

น้ำเสียงที่ประชดประชัน เกี่ยวกับความไม่รู้จริงในเรื่องต่างๆ ในสังคมแวดล้อมที่ควรจะทราบ ยกตัวอย่างเรื่องวันสำคัญทางพุทธศาสนา คนไทยมีความรู้เรื่องนี้เพียงผิวเผินหรือเพียงเปลือกนอกเท่านั้น ไม่รู้ลึกซึ่งถึงแก่นแท้ของเนื้อหา อีกทั้งคำนิยามวลชนว่า นำเสนอข่าวเพียงบางส่วน อย่างเช่น วันวิสาขบูชา ผู้สื่อข่าวนำเสนอข่าวเพียงว่า วันนี้เป็นวันวิสาขบูชา กิจกรรมที่ประชาชนควรทำในวันประสูติ ครีส์ตัส และปรินิพพาน คือ ไปทำบุญตักบาตร และ ไปร่วมพิธีเวียนเทียนในช่วงค่ำ ไม่เคยนำเสนอข้อมูลในเชิงลึกว่าวันนี้มีสำคัญเช่นไร และจะปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสุขความเจริญแก่ตนอย่างไร

3. น้ำเสียงยกย่องสรรเสริญ

การยกย่องสรรเสริญผู้ทำประ โยชน์ หรือมีผลงานที่น่าชื่นชมในทางใดทางหนึ่ง เป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของนักเขียน รวมทั้งนักวิจารณ์ที่นอกจากจะทำหน้าที่ติแล้ว ยังต้องมีการชื่นชม สรรหาและแนะนำสิ่งดีๆ ให้แก่ผู้อ่านอีกด้วย

ในงานวิจารณ์ด้านศิลปะบันเทิง รวมทั้งงานที่มีเนื้อหาด้านอื่นๆของ“ลำแจะ” มักปรากฏน้ำเสียงยกย่องสรรเสริญอยู่เสมอ เมื่อผู้เขียนต้องการแนะนำงานแสดงต่างๆ เช่น งานแสดงศิลปะ ภาพยนตร์ หรือเสนอแนะแนวทางการทำงานในแวดวงสื่อมวลชน โดยกล่าวถึงบุคคลที่ทำงานดีเป็นที่น่าชื่นชม เพื่อ

ยกตัวอย่างให้เห็นเด่นชัด ดังนี้

ฟังแผ่นยังก็กักตักคิดหามาแต่ก่อนปีใหม่ อีกสองวัน ได้คู่กันสดอีกแล้ว แลมนใน
บรรยากาศรื่นรมย์เสียไม่มีละ เพราะยกวงไปแสดงให้ชมให้ฟังกันถึงในสวน...
ก็ไม่ใช่สวนอะไรที่โหนด โหนดใครรู้จัก... วงก็คือวงทัพหน้าของคนศรีไทย
ปัจจุบัน บอยไทย ้วยหนุ่มแต่ผี มือเก่าคร่ำ เทบจะลายครามแล้ววงเดียววงนั้น
(บอยไทยในสวน, 5 ก.พ. 42)

“ลำแข” เชิญชวนผู้อ่านให้ไปชมผี มือการเล่นดนตรีของวงบอย ไทย ในบรรยากาศของสวน
ภูมิทัศน์ที่ร่มรื่น และเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการชักชวน จึงต้องยกคุณค่า และคุณสมบัติของ
วงดนตรีบอยไทยมากล่าวถึง โดยใช้ความเปรียบ เพื่อยกย่องชมเชยวงดนตรีวงนี้ว่าเป็น “วงทัพหน้า” เก่า
คร่ำเทบจะลายคราม

การใช้น้ำเสียงในบทความเชิงวิจารณ์ของ “ลำแข” โดยภาพรวมแล้วจะเห็นว่า หากเป็นเนื้อหา
ที่ผู้เขียนต้องการกล่าวเตือนในเรื่องที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นจนซ้ำซากจนทำให้เกิด
ความรู้สึกเบื่อหน่าย เอือมระอา ผู้เขียนก็จะใช้น้ำเสียงลากถางหรือประชดอย่างชัดซึ้งราวคาญใจ ภาษาที่
ใช้จึงแสดงถึงอารมณ์แห่งความไม่พึงพอใจต่อเรื่องราวหรือภาพเหตุการณ์ที่ปรากฏนั้น แต่ถ้าเป็นเรื่องที่
ผู้เขียนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีและเป็นประ โยชน์ต่อส่วนรวม ผู้เขียนมักจะใช้น้ำเสียงในลักษณะชื่นชม ยกย่อง
และสรรเสริญ เป็นต้น ลักษณะการใช้น้ำเสียงที่พบในบทความเชิงวิจารณ์ของ “ลำแข” จึงได้แก่ น้ำเสียง
ลากถาง น้ำเสียงประชดประชัน และน้ำเสียงยกย่องสรรเสริญ

ความโดดเด่นในการใช้ภาษาปากของ “ลำแข” ทำให้การใช้ภาษาในคอลัมน์ “งานเป็นเงา” มี
เอกลักษณ์ คำที่นำมาใช้ในการเรียบเรียงประโยค หากเป็นคำที่ไม่จำเป็นต้องใช้ ผู้เขียนก็จะตัดออก ทำให้
แต่ละประโยคมีความกระชับ ไม่เ็นเยื้อ หากเปรียบเป็นการพูดก็เรียกได้ว่า พูดได้ไม่ขาด ไม่เกิน และมี
จังหวะการพูดที่ว่องไว สามารถดึงความสนใจผู้ฟังให้ติดตามต่อเนื่อง การใช้ประ โยคคำถามและข้อความ
กระทบกระเทียบเปรียบเปรย มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและน้ำเสียง นอกจากนี้การเล่นถ้อยคำสำนวน
ยังเพิ่มความแปลกใหม่ ช่วยให้เนื้อความเด่นชัดยิ่งขึ้น ตลอดจนความเอาจริงเอาจัง และตรงไปตรงมาใน
น้ำเสียง ก็ช่วยเพิ่มน้ำหนักให้เนื้อหากระทบใจผู้อ่าน ได้อย่างถึงที่สุด

ความสามารถในการใช้ภาษาของ “ลำแข” จึงนับว่ามีเอกลักษณ์โดดเด่น ช่วยให้งานวิจารณ์เป็น
กิจกรรมทางปัญญาที่มีสีสันเข้มข้น สามารถจูงใจผู้อ่านให้ติดตามเนื้อหา และพิจารณาความคิดของผู้เขียน
เป็นการแตกแขนงขยายวงกว้างทางความคิด อันถือเป็นความสำเร็จในการสื่อสาร